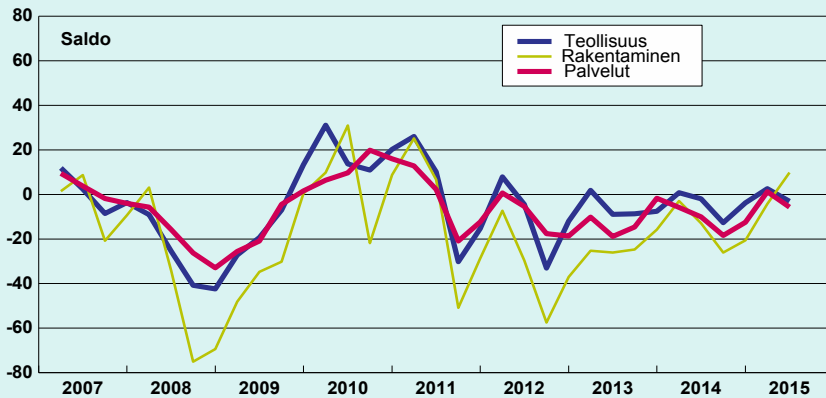

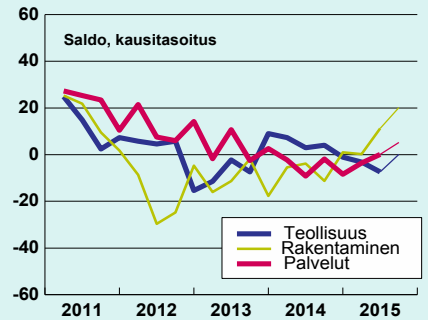
Suhdannebarometri

Elokuu 2015

Suhdannenäkymät

Tuotanto/myynti, toteuma ja odotus

Suhdanteet elokuussa 2015

- Tämänhetkinen suhdannetilanne keskimääräistä heikompi
- Näkymät seuraavalle puolelle vuodelle varovaiset rakennusalaan lukuun ottamatta
- Suhdanteiden yleiskuva säilyy vaatimattomana myös vuoden 2015 jälkipuoliskon
- Maailmantalous kasvaa melko tasaisesti, mutta Kiinan hidastuva talous on uutena kysymysmerkinä
- Kreikan velkakriisin dramatiikka ei ole uhannut EU:n hidasta elpymistä

EK:n heinäkuussa tekemän Suhdannebarometrin mukaan suomalaisyritysten suhdanneodotukset vuoden 2015 jälkipuoliskolle ovat edelleen melko vaatimattomat. Tämänhetkistä suhdannetilannetta kuvataan tavanomaista heikomaksi kaikilla päätoimialoilla.

Suhdanteiden elpymistä joudutaan odottamaan

Elinkeinoelämän suhdannenäkymät ovat varovaiset, ja ainoastaan rakentamisessa odotetaan pientä parannusta suhdanteisiin vuoden 2015 jälkipuoliskolla. Teollisuudessa ja palveluissa väisä suhdannevaihe jatkuu yhä.

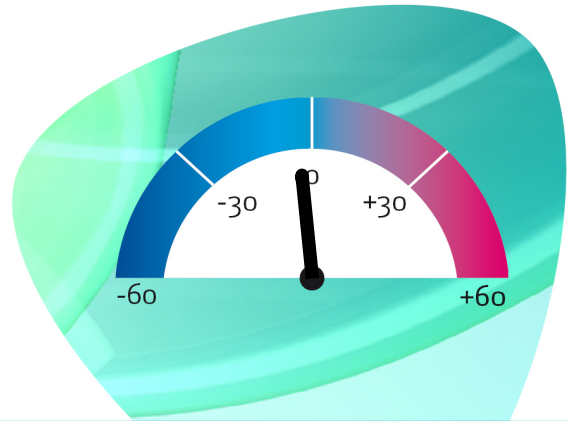
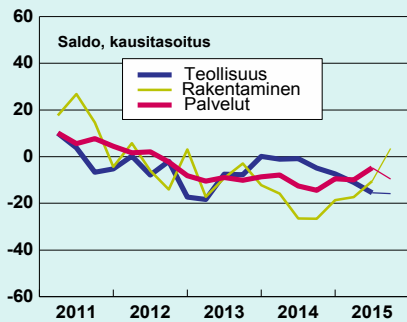
Teollisuuden yleisiä suhdannenäkymiä kuvaava saldoluku painui heinäkuussa -3 pisteeseen (huhtikuussa +3). Rakentamisen suhdanneodotukset kohosivat saldolukuun +10 (huhtikuussa -4). Palveluyritysten suhdannenäkymät liukuivat tasolle -5 (huhtikuussa +1).

Teollisuustuotannon odotetaan pysyvän ennallaan lähikuukaudet. Aivan loppuvuodelle on jonkin verran kasvuodotuksia. Palveluyritykset odottavat myyntinsä kasvavan ainoastaan hitaasti. Rakentamisen tuotanto kasvaisi maltillisesti vuoden jälkipuoliskolla.

Henkilöstön määrän vähenisi edelleen lähikuukausina sekä teollisuudessa että palvelualoilla. Rakentamisessa sen arvioidaan pysyvän vakaana.

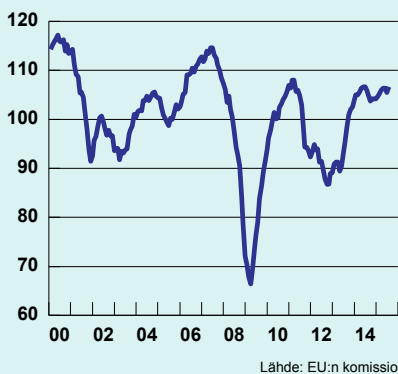
Teollisuuden tilauskanta on alkuvuoden tavoin jonkin verran alle keskimääräisen. Rakentamisessa tilauskanta koheni tavanomaiseksi. Teollisuuden kapasiteetin käyttöaste on varsin matalalla. Kannattavuusodotukset vaihtelevat jonkin verran toimialoittain. Keskimäärin kannattavuus pysyisi nykytasollaan.

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

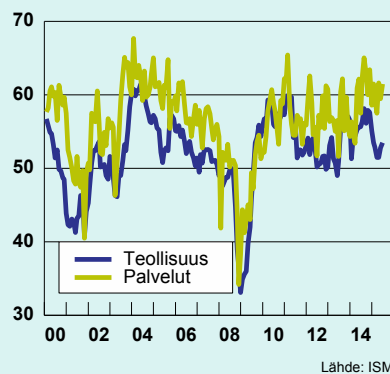

Koko elinkeinoelämän suhdannenäkymät ovat edelleen melko pehmeät. Heikon suhdannevaiheen arvioidaan jatkuvan vuoden 2015 jälkipuoliskolla. Ainoastaan rakentamisessa on hieman myönteisempiä odotuksia.

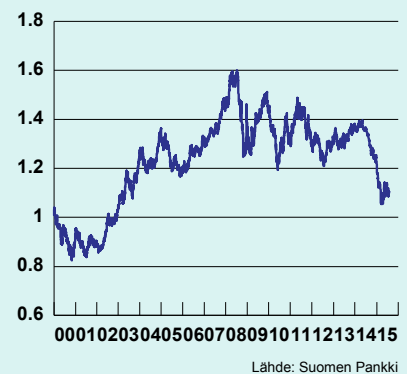
Talouden ilmapiiri-indikaattori, EU-maat

Ostopäälliköiden indeksi, USA

Euron dollarikurssi

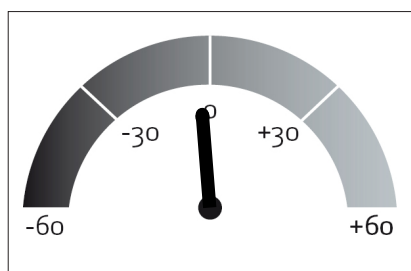
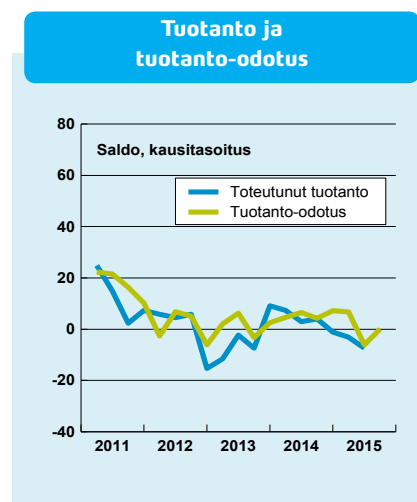
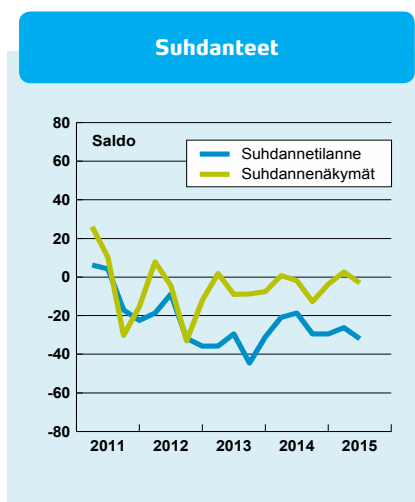
EU-maiden luottamusindikaattorit melko hyvällä tasolla

Maaikmantalouden kohtalainen kasvu jatkuu. Uudelleen laskuun kääntynyt öljyn hinta sekä ennätyskevyt rahapolitiikka pönkittävät nousua. Kiinan talous on jarruttamassa, ja maan osakemarkkinoiden kuoppainen alamäki herättää kasvavaa huolta.

USA:n talouskasvu jäi alkuvuonna melko hitaaksi, mutta kuluttajien ja yritysten melko vahva luottamus tukee kasvun jatkumista. Keskuspankin odotetaan aloittavan koronnostot syksyllä. EU-maissa luottamusindikaattorit ovat pysytelleet varsin korkealla eivätkä Kreikan velkakriisin dramaattiset käänteet eivät ole horjuttaneet koko EU:n hidasta elpymistä.

Teollisuus

- Suhdanteet jatkuneet selvästi keskimääräistä heikompina
- Tuotanto supistunut lievästi ja henkilöstö on vähentynyt
- Näkymät melko varovaiset (saldoluku -3): suhdanteet jatkuvat nykyisellään loppuvuoden ajan
- Tuotanto pysyisi ennallaan lähikuukaudet – aivan loppuvuodelle jonkin verran kasvuodotuksia

Teollisuuden suhdannenäkymät

EK:n heinäkuussa tekemän Suhdannebarometrin mukaan suomalaisten teollisuusyritysten suhdanteet pysyivät alkukesälläkin selvästi keskimääräistä heikompina (saldoluku -32).

Melko vaatimattomat suhdannenäkymät

Näkymät lähitulevaisuuteen ovat aavistuksen varovaisemmat kuin kolme kuukautta sitten tehdyssä tiedustelussa. Kokonaisuutena suhdanteiden odotetaan kuitenkin jatkuvan nykyisen kaltaisina seuraavan puolen vuoden ajan.

Suhdannenäkymien saldoluku oli heinäkuussa -3 (huhtikuussa +3). Uusimmassa tiedustelussa kahdeksan prosenttia vastaajista arvioi suhdanteiden paranevan seuraavan puolen vuoden aikana, kun taas 11 prosenttia ennusti suhdannekuvan synkentymistä. Näkymät olivat vakaat 81 prosentilla vastaajista.

Vasta aivan loppuvuodelle varovaisia kasvuodotuksia

Teollisuusyritysten tuotannon määrä laski tiedustelun mukaan vähän vuoden toisella neljänneksellä. Heikko kehitys vastasi kolme kuukautta sitten esitettyjä arvioita. Seuraavalla kolmen kuukauden jaksolla tuotanto pysyisi ennallaan, ja aivan vuoden lopulle on jonkin verran kasvuodotuksia.

Tuotantokapasiteetin käyttöaste on edelleen varsin matala. Heinäkuussa vain 58 prosentilla vastaajista oli kapasiteetti täysin hyödynnetty.

Tilaukanta alle tavanomaisen

Teollisuusyritysten saamien uusien tilausten määrä laski alkukesällä aavistuksen. Lähikuukausina tilausten määrän odotetaan kuitenkin kasvavan hieman. Tilaukskannan kuvataan pysyneen keskimääräistä heikompana.

Valmiiden tuotteiden varastot ovat olleet vakaat, ja niiden taso on tavanomainen.

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2013				2014				2015			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-5	10	-15	1	13	13	-5	-7	5	2		
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	25	-5	-5	-1	24	3	0	2	10	-1		
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	54	62	48	53	64	64	58	65	62	58		
Tilaukanta normaaliin verrattuna	-27	-23	-35	-37	-16	-24	-27	-28	-19	-18		
Vientitilaukanta normaaliin verrattuna	-23	-23	-33	-33	-15	-25	-31	-28	-21	-21		
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	-2	-1	8	2	4	5	5	5	8	9		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-17	5	-13	-8	0	11	-11	-14	-10	-2		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-8	-21	-29	-7	2	-16	-19	-19	-4	-19		
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-4	-5	2	14	-1	6	-4	17	19	-17		
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	26	-2	4	30	24	6	12	19	13	16		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	57	52	57	55	53	53	49	56	52	55		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	4	3	2	2	4	6	6	4	5	6		
puute kapasiteetista	4	6	5	4	5	7	3	3	5	5		
riittämätön kysyntä	47	42	47	47	42	43	41	47	42	45		
rahoitusvaikeudet	6	7	4	7	7	5	7	4	3	6		
muu este	2	1	4	3	2	4	3	3	4	1		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-35	-29	-45	-31	-20	-18	-29	-30	-26	-32		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	1	-8	-8	-7	1	-2	-13	-4	3	-3		

Henkilöstön määrä alenee edelleen

Teollisuusyritysten henkilöstön määrä aleni melko yleisesti huhti-kesäkuussa. Laskun ennustetaan jatkuvan samankaltaisena lähikuukausien ajan.

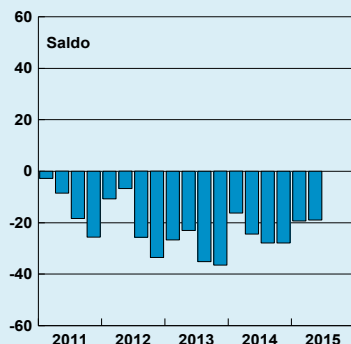
Kysyntä on yleisesti heikkoa

Myyntihinnat laskivat loivasti huhti-kesäkuussa. Lievän laskun odotetaan jatkuvan myös loppukesällä ja alkusyksyllä. Kustannukset ovat pysyneet melko vakaina, eikä niihin odoteta suuria muutoksia.

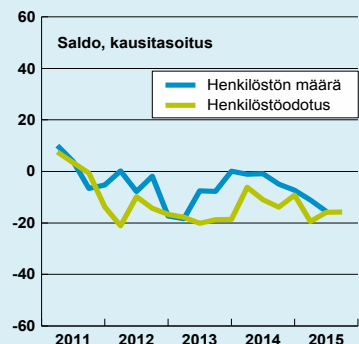
Kannattavuus pysyi keskimäärin lähes ennallaan, mutta kehitys vaihtelee paljon toimialoittain. Alkusyksylle odotetaan pientä parannusta kannattavuuteen.

Kysyntää kuvasi heinäkuussa heikoksi 45 prosenttia vastaajista (huhti-kuussa 42 %). Rahoitusvaikeuksia ja työvoimapulaa koki 6 %, kapasiteettipulaa puolestaan 5 % yrityksistä.

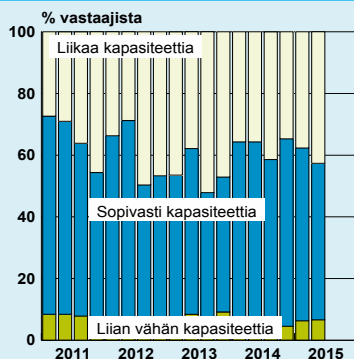
Tilaukanta

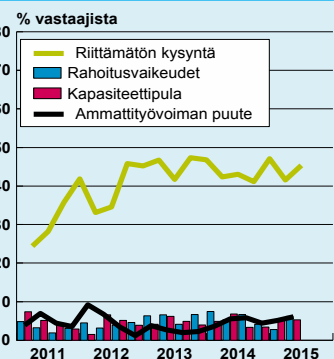
Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Tuotantokapasiteetti

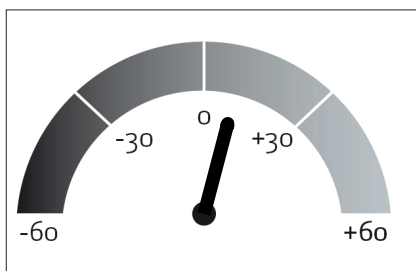
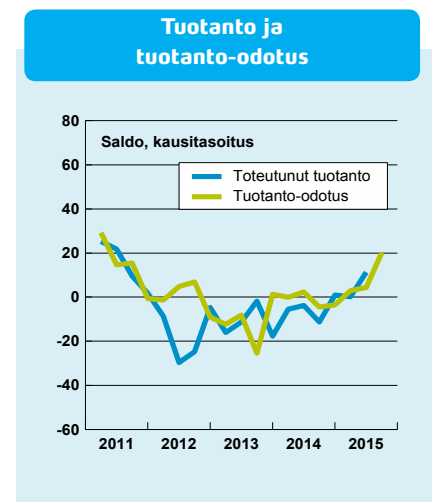
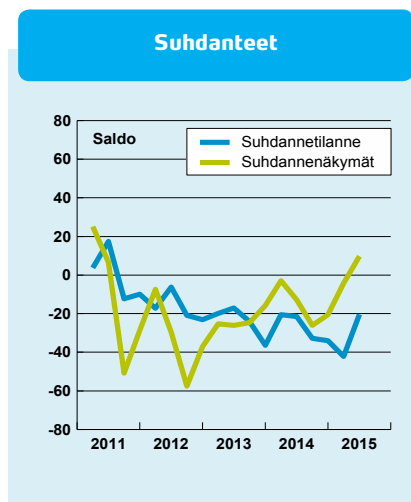

Tuotannon kasvun esteet

Rakentaminen

- Suhdanteet kääntyneet parempaan, mutta nykytilanne vielä alle normaalin (saldoluku -21)
- Tilauksia kertynyt vähän aiempaa enemmän, tilauskanta tavanomainen
- Tuotantomäärät kasvaisivat jonkin verran loppuvuonna
- Suhdanneodotukset jonkin verran aiempaa paremmat (näkymien saldoluku +10): loppuvuodelle jonkin verran kohennusta

Rakentamisen suhdannenäkymät

Rakennusyritysten suhdanteet ovat parantuneet loppukevään ja alkukesän aikana. Tämänhetkistä suhdannetilannetta luonnehditaan silti vielä jonkin verran normaalia heikommaksi (saldoluku -21). Myös odotukset seuraavalle puolelle vuodelle ovat kirkastuneet. Suhdanteiden ennustetaan paranevan jonkin verran vuoden jälkipuoliskolla.

Tilaukanta nousut normaaliksi

Uusien tilausten määrä kasvoi hieman huhti–kesäkuussa. Tilauskannan kuvataan vahvistuneen keskimääräiselle tasolle.

Tiedustelun vastaajayritysten tuotanto kääntyi hitaaseen kasvuun. Kehitys oli vähän parempaa kuin edellisessä barometrissa ennustettiin.

Henkilökunnan määrä väheni edelleen hieman, mutta lasku loiveni alkuvuoteen nähden. Myymättömien huoneistojen määrä laski vähän, mutta se on yhä hieman yli normaalin.

Myyntihintojen lasku loiveni alkukesällä. Kustannukset pysyivät likimain ennallaan eikä kannattavuudessa tapahtunut suuria muutoksia.

Suhdanneodotukset lähikuukausille kohentuneet

Rakennusyritysten suhdanneodotukset ovat parantuneet. Suhdannekuven ennustetaan jonkin verran vahvistuvan vuoden 2015 jälkipuolella.

Suhdannenäkymien saldoluku kohosi heinäkuussa lukemaan +10. Suhdannenousua ennusti nyt 20 % rakennusalan yrityksistä, ja 10 % kyselyyn vastanneista odotti heikennystä loppuvuodelle. Valtaosa eli 70 % toimialasta arvioi suhdanteiden jatkuvan vakaina.

Edellisessä, huhtikuussa tehdyssä tiedustelussa suhdannenäkymien saldoluku oli -4.

Tuotanto kasvaisi jonkin verran loppuvuonna

Uusien tilausten määrän ennustetaan kasvavan hieman lähikuukausien

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2013				2014				2015			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-27	5	4	-29	-17	15	-5	-12	-12	32		
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	7	-17	-14	-13	18	2	-17	-10	20	27		
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	70	67	75	72	69	80	56	55	63	83		
Tilaukanta normaaliin verrattuna	-25	-7	-13	-33	-27	-15	-32	-39	-21	4		
Vientitilaukanta normaaliin verrattuna	-21	-34	-39	-37	-36	-41	-41	-20	-10	-34		
Mymättömien asuinhuoneistojen määrä normaaliin verrattuna	4	5	11	22	-13	29	45	30	24	9		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-26	24	-4	-36	-26	5	-27	-41	-27	19		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	15	-23	-30	-25	-3	-25	-53	-15	17	6		
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	62	10	17	30	31	-6	-59	2	29	-43		
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	28	-24	-81	-2	3	9	-77	-7	5	-43		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	64	70	65	78	71	61	75	70	77	69		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	12	11	17	6	7	13	8	10	8	29		
puute kapasiteetista	0	6	0	0	3	1	0	2	4	0		
riittämätön kysyntä	44	53	49	69	58	46	61	60	57	45		
rahoitusvaikeudet	25	23	15	16	7	9	7	7	15	9		
muu este	3	2	2	11	8	2	9	4	10	3		
Suhdannen tilanne tällä hetkellä	-20	-18	-25	-36	-21	-21	-33	-34	-43	-21		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-25	-27	-25	-16	-3	-12	-26	-21	-4	10		

aikana. Kausitasoitettujen tuotantomäärien arvioidaan samoin olevan nousussa. Työvoiman määrän enteillään kasvavan aavistuksen, kun tilannetta tarkastellaan kausivaihtelusta puhdistettuna.

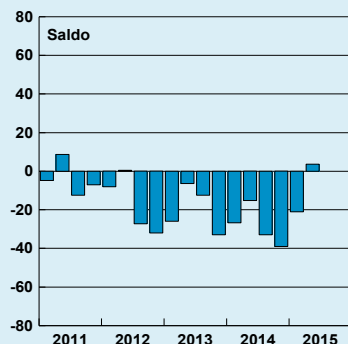
Myyntihintoihin ei ennusteta muutoksia lähikuukausina. Kustannukset kasvaisivat loivasti. Kannattavuuden odotetaan pysyvän nykytasollaan.

Kysyntä kohentunut vähän – rekrytointivaikeudet yleistyneet

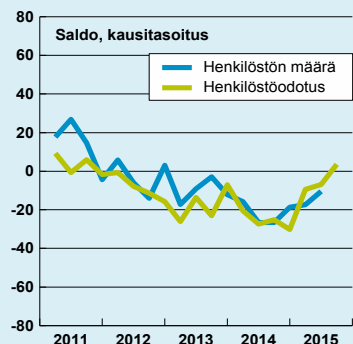
Kapasiteetin käyttöaste kohosi hieman viimevuotista paremmaksi. Heinäkuussa 83 prosenttia yrityksistä kuvasi kapasiteettinsa olevan kokonaan hyödynnettynä (vuosi sitten 80 %).

Riittämätön kysyntä oli yleisin tuotannon kasvun este. Se oli ongelmana 45 %:lla vastaajista (edellisvuonna 46 %). Rekrytointivaikeudet yleistyivät, ja ne olivat ongelmana 29 prosentilla yrityksistä. Rahoitusvaikeuksista kärsi 9 % vastaajista.

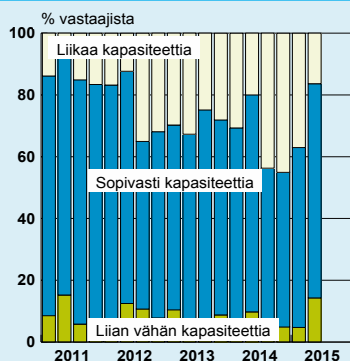
Tilaukanta

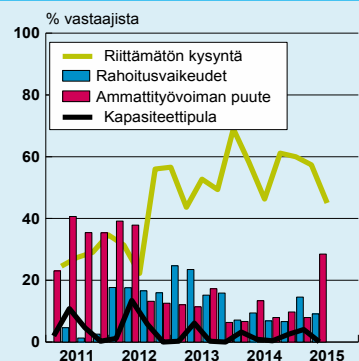
Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Tuotantokapasiteetti

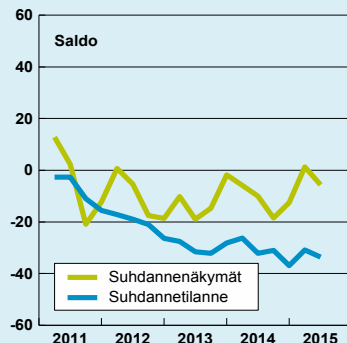
Tuotannon kasvun esteet

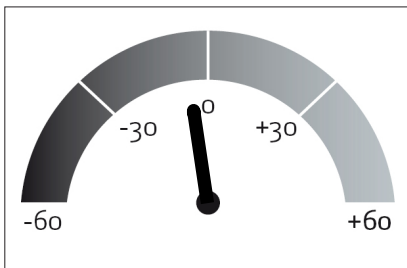
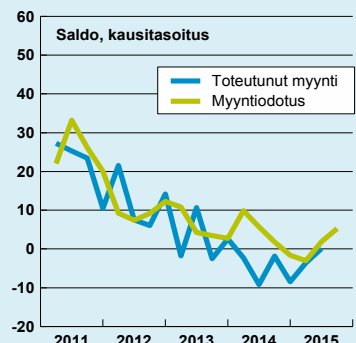
Palvelut

- Tämänhetkistä suhdannetilannetta kuvataan yleisesti normaalia heikommaksi
- Myynti pysyi alkukesällä ennallaan ja henkilöstö väheni hieman
- Suhdanneodotukset vaatimattomat, ja heikko suhdannevaihe jatkuu loppuvuonna (saldoluku -5)
- Myynti kasvasi vain hyvin hitaasti ja henkilöstö vähenisi hieman

Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

Palveluyritysten suhdannenäkymät

Suomalaisten palveluyritysten suhdannekuva on jatkunut vaatimattomana. Tämänhetkistä tilannetta kuvataan yleisesti tavanomaista synkemmäksi. Heinäkuussa tehdystä tiedustelusta suhdannetilannetta kuvaava saldoluku oli -33.

Arviot loppuvuoden suhdanteista varsin varovaiset

Lähtöleveysuuden suhdannenäkymät ovat varsin varovaiset. Suhdanteiden heikkoon yleiskuvaan ei odoteta juuri muutoksia seuraavan puolen vuoden ajan.

Myyntin ennustetaan kuitenkin kasvavan aavistuksen, mutta henkilöstön määrä ja kannattavuus laskisivat vähän.

Palveluyritysten yleisten suhdannenäkymien saldoluku painui heinäkuussa tehdystä tiedustelusta -5 pisteeseen. Huhtikuussa tehdystä tiedustelusta suhdannenäkymät olivat lukemassa +1.

Heinäkuussa 12 % palvelualojen yrityksistä odotti suhdanteiden paranevan seuraavan puolen vuoden aikana. Heikkenemistä ennusti 17 %, ja 71 % arvioi tilanteen jatkuvan nykyisen kaltaisena.

Vain loivaa myynnin kasvua odotuksissa

Palvelualojen yritysten myynnin määrä pysyi odotetusti ennallaan huhti-kesäkuussa. Myynnin ennustetaan kasvavan aavistuksen lähikuukausina. Viimeiselle vuosineljännekselle on hieman vahvempia kasvuodotuksia.

Henkilöstön määrä jatkaa loivassa laskussa

Palvelualojen yritykset kuvaavat henkilöstönsä määrän vähentyneen lievästi huhti-kesäkuussa. Myös seuraavalla kolmen kuukauden jaksolla henkilöstömäärän arvioidaan alenevan vähän.

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2013				2014				2015			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myyntin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-4	12	-5	6	-6	-9	-4	-4	-7	0		
Myyntiödotus seuraavalle 3 kk:lle	13	0	-1	6	16	-2	-5	-7	12	1		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-10	-3	-15	-13	-7	-6	-21	-13	-8	2		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-3	-15	-9	-7	-4	-13	-12	-15	-7	-13		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	47	48	55	49	55	52	58	58	58	51		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	9	14	11	10	12	11	12	7	11	10		
puute kapasiteetista	1	1	2	1	0	1	1	2	2	1		
riittämätön kysyntä	35	32	40	37	41	40	42	47	41	39		
rahoitusvaikeudet	4	3	3	4	4	3	5	4	4	2		
muu este	3	5	5	2	4	2	6	6	7	4		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-27	-32	-32	-29	-27	-33	-32	-37	-30	-33		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-10	-19	-14	-2	-6	-10	-18	-12	1	-5		

Heikko kysyntä on yleinen ongelma

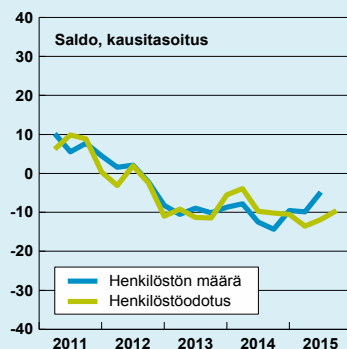
Heikko kysyntä on edelleen selvästi yleisin toimintaa rajoittava tekijä. Heinäkuussa 39 % yrityksistä arvioi kysyntänsä heikoksi (huhtikuussa 41 %). Työvoimapulaa oli nyt 10 prosentilla vastaajista (huhtikuussa 11 %), ja rahoitusvaikeuksista kertoi vain kaksi prosenttia.

Kannattavuus painuu edelleen

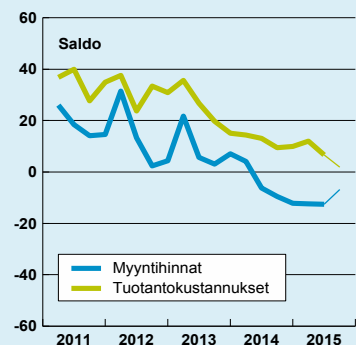
Palveluyritysten myyntihinnat laskivat hieman toisen neljänneksen aikana. Kustannukset kohosivat vain vähän. Seuraavalla kolmen kuukauden jaksolla hintojen laskun arvioidaan jäävän vähäiseksi. Kustannusten nousu lähestulkoon päättyisi.

Kannattavuuden kuvataan heikentyneen vähän edellisvuodesta. Samoin tulevien kuukausien aikana sen ennustetaan laskevan lievästi.

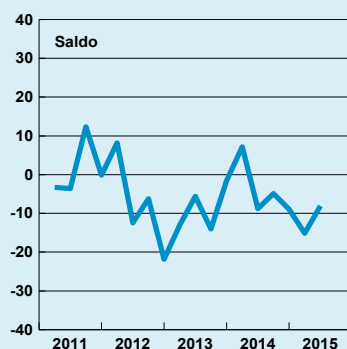
Henkilöstö ja henkilöstöodotus

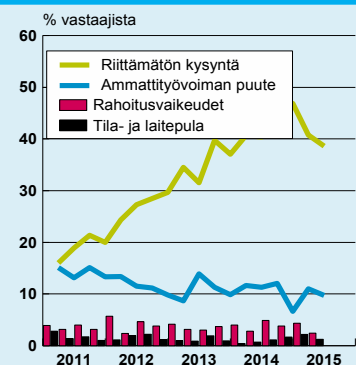
Hinnat ja kustannukset

Kannattavuus

Myyntin kasvun esteet

Elintarviketeollisuus

- Suhdanne tilanne tällä hetkellä alle keskimääräisen
- Tilauskanta supistunut vähän, mutta sen taso on vielä lähellä tavanomaista
- Yleiset suhdannenäkymät lähikuukausille painuivat jälleen jonkin verran heikompaan (saldoluku -12)
- Henkilöstön määrän laskun arvioidaan lähestyvän päättyvään

Elintarviketeollisuuden yritykset kuvaavat suhdanteitaan keskimääräistä heikommiksi. Näkymät lähikuukausille ovat myös melko varovaiset, ja odotuksissa on loivaa suhdannelaskua.

Suhdannenäkymät painuivat hieman heikompaan

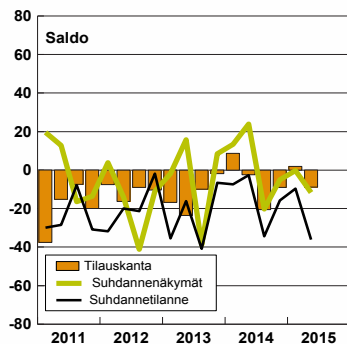
Suhdannenäkymien saldoluku painui heinäkuussa lukemaan -12 (huhtikuussa 0). Suhdanteiden vahvistumista ennusti nyt 10 prosenttia vastanneista, ja 22 % ennusti tilan-

teen heikkenevän seuraavan puolen vuoden aikana.

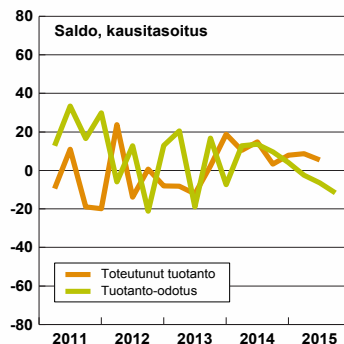
Tuotanto kasvoi tiedustelun mukaan aavistuksen huhti–kesäkuussa. Lähikuukausina sen arvioidaan kuitenkin laskevan loivasti. Tilauskanta on supistunut vähän, mutta sen tasoa kuvataan vielä lähes normaaliksi.

Henkilöstön määrä on laskenut hieman, ja myös lähikuukausina sen ennustetaan alenevan loivasti.

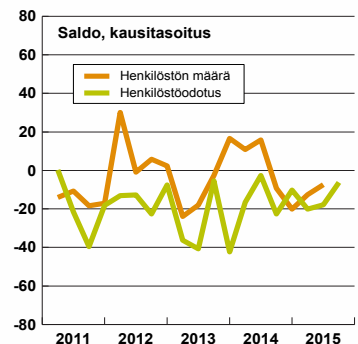
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

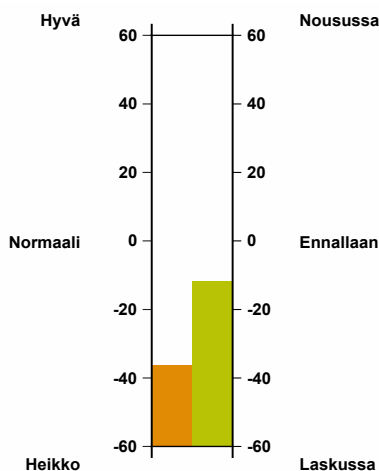

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Suhdanne tilanne

Suhdannenäkymät

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2014				2015			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	9	16	0	13	7	6		
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	33	8	-3	-16	14	-13		
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	53	68	75	66	71	70		
Tilauskanta normaaliin verrattuna	8	-2	-20	-9	3	-9		
Vientitilauskanta normaaliin verrattuna	-12	-25	-33	-33	-38	-22		
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	0	-1	2	-10	7	13		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	10	29	-26	-22	-14	8		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	17	-29	-23	-29	9	-14		
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	14	-7	-20	-10	-10	-82		
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	14	1	6	-7	7	2		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	61	67	59	62	50	55		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	8	2	3	5	1	1		
puute kapasiteetista	20	16	5	16	21	11		
riittämätön kysyntä	37	36	46	39	37	31		
rahoitusvaikeudet	0	9	5	4	2	13		
muu este	1	9	1	0	0	0		
Suhdanne tilanne tällä hetkellä	-7	-2	-34	-16	-10	-36		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	13	23	-21	-5	0	-12		

Teva-teollisuus

- Suhdannetilanne ja -odotukset selvästi miinuksella
- Tilauskanta on tuntuvasti alle tavanomaisen – tuotannon ja henkilöstön arvioidaan laskevan lähikuukausina
- Suhdannenäkymien saldoluku painui tasolle -28

Teva-teollisuuden yritykset kuvaavat tämänhetkistä tilannetta tuntuvasti tavanomaista synkemmäksi. Myös seuraavalle puolelle vuodelle ennustetaan suhdannelaskua.

Varsin vaatimattomat suhdanneodotukset

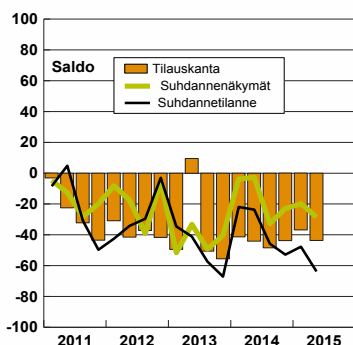
Suhdannenäkymät ovat yhä selvästi miinuksella. Heinäkuun saldoluku oli -28 (huhtikuussa -20). Heinäkuussa viisi prosenttia vastaajista ennusti suhdanteiden paranevan loppuvuoden kuluessa, kun taas 33 prosenttia odotti niiden heikkenevän.

Vastaajayritysten tuotannon määrä väheni selvästi huhti–kesäkuussa. Odotukset lähikuukausille ovat myös vaatimattomat, ja tuotannon laskun arvioidaan jatkuvan.

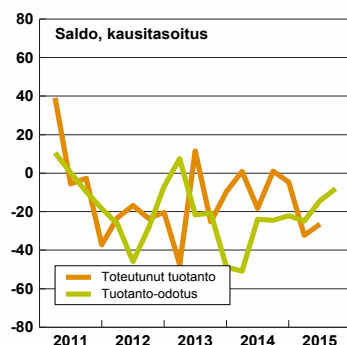
Tilauskanta on edelleen selvästi normaalia niukempi, ja kapasiteettia on vapaana yli puolella toimialan yrityksistä.

Henkilöstön määrä supistui alkuvuonna yleisesti. Seuraavalla kolmen kuukauden jaksolla sen arvioidaan laskevan voimakkaasti.

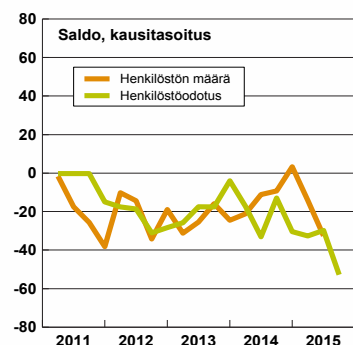
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

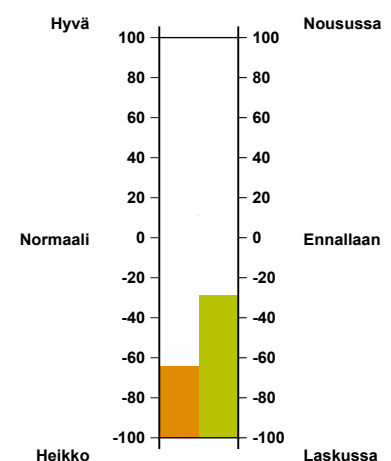

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2014				2015			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	1	-6	-14	-19	-32	-17		
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	-16	-26	-30	-29	-2	-9		
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	65	63	49	62	46	37		
Tilauskanta normaaliin verrattuna	-42	-45	-48	-43	-37	-44		
Vientitilauskanta normaaliin verrattuna	-8	-7	-64	-68	-46	-44		
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	22	-11	0	-17	29	23		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-24	-1	-19	15	-18	-24		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-33	-19	-24	-32	-32	-59		
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	6	-1	-23	-32	-23	3		
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	25	-1	-44	-18	-34	-2		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	47	27	60	88	63	61		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	4	0	8	8	7	9		
puute kapasiteetista	0	0	0	18	0	0		
riittämätön kysyntä	45	24	50	59	46	49		
rahoitusvaikeudet	16	15	10	15	19	21		
muu este	0	0	0	0	0	0		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-22	-24	-46	-53	-48	-64		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-4	-2	-33	-22	-20	-28		

Suhdannetilanne

Suhdannenäkymät

Puuteollisuus

- Suhdannetilanne varsin heikko, vaikka vuoden alkupuolella tapahtunut pieni kohennus
- Tuotanto kasvanut hieman, mutta hintojen lasku painaa yleisesti kannattavuutta
- Suhdannennäkymät notkahtivat jälleen heikompaan (saldoluku -30)
- Hintojen ja kannattavuuden lasku jatkuisi voimakkaana lähikuukaudet

Puuteollisuuden yritykset kuvaavat tämänhetkisiä suhdanteita selvästi tavanomaista heikommiksi, vaikka tilanne on kohentunut aavistuksen vuoden alkupuolella. Odotukset lähikuukausille ovat kääntyneet jälleen heikompaan.

Kannattavuuden lasku painaa näkymiä

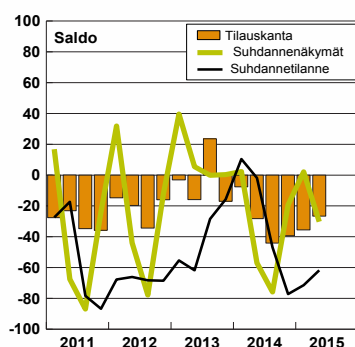
Suhdanneodotukset notkahtivat jälleen heikompaan. Näkymien uusin saldoluku on -30 (huhtikuussa +2). Uusimmassa tiedustelussa kolme prosenttia vastaajista odotti käänn-

tä parempaan ja 33 % arvioi suhdanteiden heikkenevän.

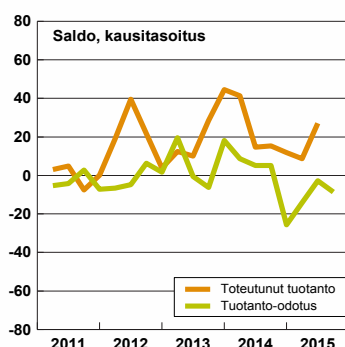
Tilausten määrä pysyi alkukesällä lähes ennallaan. Tuotanto kasvoi hieman. Hinnat laskivat ja kannattavuus heikkeni lähes kaikilla toimialan yrityksillä.

Lähikuukausina tuotannon ennustetaan pysyvän likimain ennallaan. Hintojen ja kannattavuuden lasku jatkuisi voimakkaana. Henkilökunnan määrän ei odoteta juuri muuttuvan.

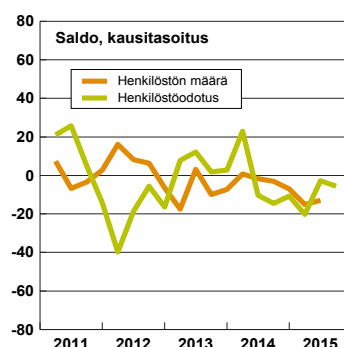
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

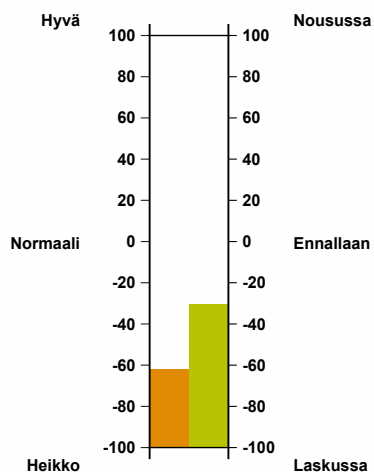

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Suhdannetilanne

Suhdannennäkymät

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2014				2015			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	50	22	12	-1	18	31		
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	31	3	-54	-11	26	-12		
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	67	77	48	59	62	72		
Tilaukset normaaliin verrattuna	-7	-29	-44	-40	-36	-27		
Vientitilaukset normaaliin verrattuna	-1	-5	-37	-24	-26	-24		
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	0	-6	31	39	46	31		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	11	28	-17	-34	-5	18		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	22	-26	-50	-12	26	-19		
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	48	45	43	31	-26	39		
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	11	-13	-21	19	19	2		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	67	45	49	54	69	58		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	1	4	2	0	2	2		
puute kapasiteetista	14	10	0	0	9	18		
riittämätön kysyntä	20	33	47	52	45	40		
rahoitusvaikeudet	25	8	2	0	1	0		
muu este	10	1	0	2	13	3		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	10	-1	-47	-77	-71	-62		
Suhdannennäkymät lähitulevaisuuteen	3	-57	-76	-19	2	-30		

Paperiteollisuus

- Suidannetilanne parantunut jo hieman keskimääräistä paremmaksi
- Kapasiteetin käyttöaste kohenut jonkin verran
- Loppuvuonna ei suuria muutoksia suhdanteisiin (saldoluku -8)
- Tuotantomäärien arvioidaan pysyvän vakaina
- Kannattavuuden odotetaan paranevan jonkin verran

Paperi- ja selluteollisuuden yritykset kuvaavat suhdannetilanteensa kohentuneen jo keskimääräistä vahvemmassi.

Suidannetilanne melko hyvä – loppuvuonna ei juuri muutosta

Loppuvuodelle ei ennusteta kovin suuria muutoksia suhdannekuvaan.

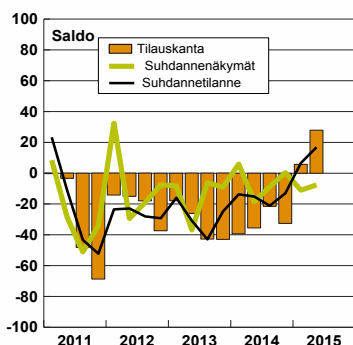
Saldoluku oli heinäkuussa -8 (huhtikuussa -12). Heinäkuussa peräti 92 % yrityksistä arvioi suhdanteiden pysyvän vakaina. Kahdeksan prosenttia ennusti niiden heikkenevän,

eikä suhdanteiden vahvistumista odottavia vastaajia ollut.

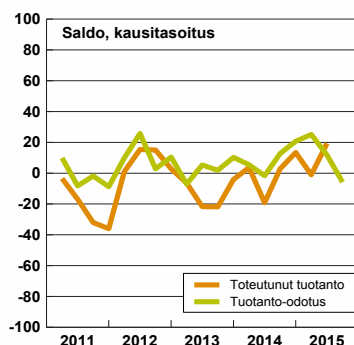
Tuotannon määrä kasvoi alkukesällä odotetusti jonkin verran. Lähikuukausien aikana siihen ei ennusteta suuria muutoksia. Myyntihintojen arvioidaan pysyvän melko vakaina, ja kannattavuus olisi kohenemassa.

Henkilökunnan määrän ennustetaan olevan edelleen laskusuunnassa.

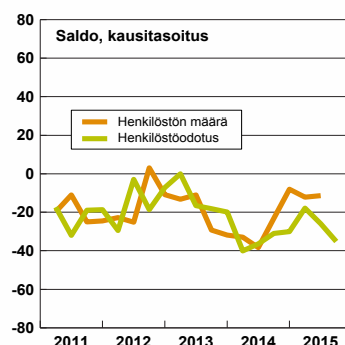
Suidanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

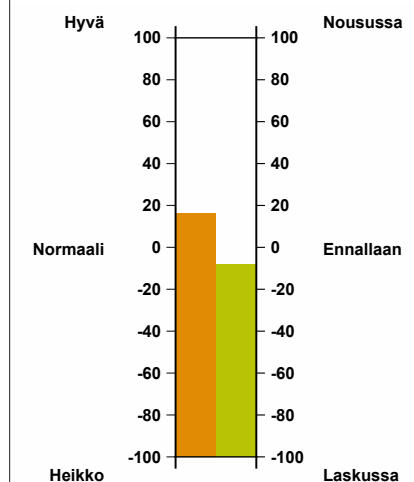

Suidannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2014				2015			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	27	-22	-23	12	22	13		
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	7	-13	23	29	18	-33		
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	55	48	58	65	70	74		
Tilaukanta normaaliin verrattuna	-40	-35	-21	-32	6	28		
Vientitilaukanta normaaliin verrattuna	-27	-32	-22	-25	5	27		
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	36	19	24	12	7	14		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-36	-33	-29	-7	-16	-7		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-22	-36	-36	-24	-12	-41		
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	6	-16	-26	29	31	26		
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	11	0	23	53	7	-11		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	36	62	45	46	24	33		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	0	0	0	0	0	0		
puute kapasiteetista	1	5	12	3	5	14		
riittämätön kysyntä	36	59	32	43	18	19		
rahoitusvaikeudet	0	1	1	0	1	2		
muu este	0	6	3	5	1	0		
Suidannetilanne tällä hetkellä	-14	-15	-21	-14	6	16		
Suidannenäkymät lähitulevaisuuteen	6	-18	-9	0	-12	-8		

Suidannetilanne

Suidannenäkymät

Painaminen

- Suhdanteen tilanne edelleen erittäin vaatimaton (saldoluku -87)
- Kysyntä jatkunut heikkona, kapasiteetti vajaakäytössä ja tilauskanta niukka
- Tuotannon ja henkilöstön määrä laskevat edelleen
- Suhdannenäkymät pysyttelleet selvästi negatiivisina (saldoluku -49)

Painoalan suhdanteen tilanne on jatkunut erittäin vaatimattomana. Suhdannenäkymät seuraavalle vuodelle eivät lupaa paranemista, ja laajan suhdannelaskun arvioidaan jatkuvan.

Huomattavan heikko tilanne ja odotukset

Suhdannenäkymien saldoluku oli heinäkuussa -49 (huhtikuussa -41).

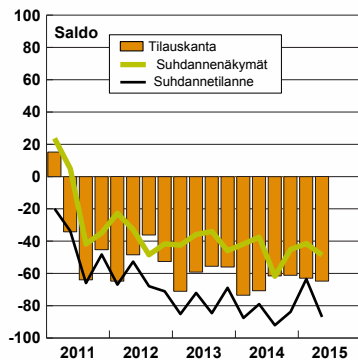
Heinäkuun tiedustelussa 49 prosenttia yrityksistä arvioi tilanteen heikkenevän seuraavan puolen vuoden aikana. Suhdannenousua odottavia vastaajia ei ollut lainkaan.

Vastaavasti 51 prosenttia yrityksistä ennusti suhdanteiden pysyvän ennallaan.

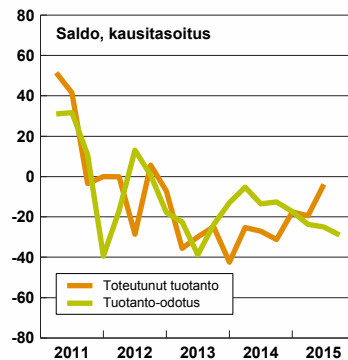
Tuotannon määrä pysyi lähes ennallaan toisella neljänneksellä, mutta sen ennustetaan laskevan yleisesti lähikuukausina. Tilauskantaa ja kysyntää kuvataan edelleen erittäin heikoksi.

Henkilökunnan määrän ennustetaan jatkavan laskua alkusyksyllä. Myös myyntihinnot ja kannattavuus alenisivat.

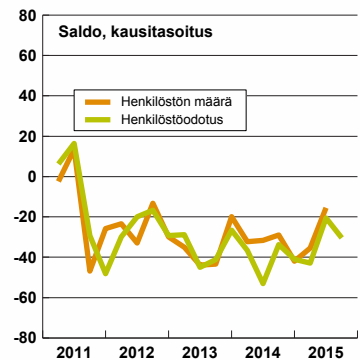
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

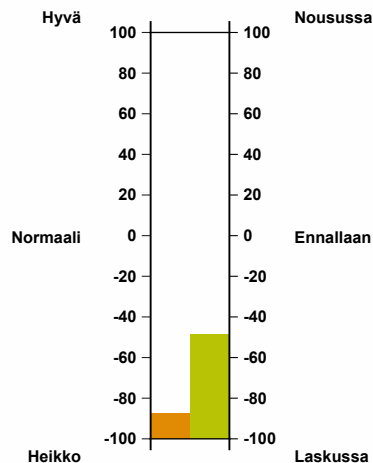

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Suhdanteen tilanne

Suhdannenäkymät

Suhdanteetiedustelun päätuloksia, saldo

	2014				2015			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-40	-27	-13	-22	-36	-2		
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	-13	-3	-26	-26	-26	-21		
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	29	22	25	25	29	22		
Tilauskanta normaaliin verrattuna	-73	-71	-61	-61	-63	-65		
Vientitilauskanta normaaliin verrattuna	-61	-55	-66	-88	-62	-68		
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	-23	-42	-35	-36	-35	-38		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-38	-20	-42	-33	-44	-2		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-53	-38	-35	-44	-23	-34		
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	9	-38	-33	-31	-52	-53		
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-40	-25	-65	-60	-42	-32		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	97	80	82	91	92	100		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	15	20	11	9	21	9		
puute kapasiteetista	0	0	4	0	8	0		
riittämätön kysyntä	96	80	79	91	81	92		
rahoitusvaikeudet	6	11	23	10	12	29		
muu este	5	3	13	5	14	5		
Suhdanteen tilanne tällä hetkellä	-88	-79	-92	-83	-63	-87		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-42	-37	-62	-45	-41	-49		

Kemianteollisuus

- Suhdannetilanne lähellä keskimääristä
- Tuotanto on ollut loivassa kasvussa, ja myös lähikuukausille ennustetaan jonkin verran nousua
- Tilauskanta kuitenkin hieman alle keskimääräisen
- Kannattavuusodotukset myönteiset
- Suhdannenäkymät kokonaisuutena melko vakaat (saldoluku -5)

Kemianteollisuuden yritykset kuvaavat suhdannetilanteensa olevan keskinkertainen. Suuria muutoksia suhdannekuvaan ei ennusteta myöskään seuraavalle puolelle vuodelle.

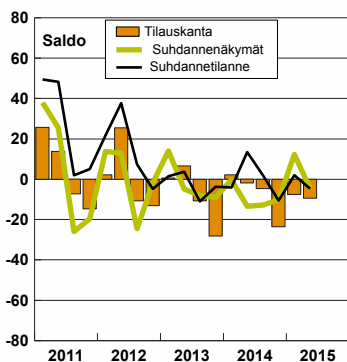
Näkymät melko vakaat

Suhdannenäkymät ovat hieman heikkomat kuin kolme kuukautta sitten, mutta suuria muutoksia suhdanteisiin ei ennusteta. Heinäkuun tiedustelun saldoluku on -5 (huhtikuussa +12). Suhdanteiden paranemista odotti nyt 7 % ja niiden heikkenemistä 12 % vastaajista.

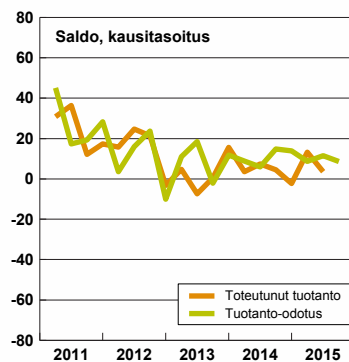
Tuotannon määrä kasvoi alkukesällä hieman, ja myös seuraavalla kolmen kuukauden jaksolla sen ennustetaan kasvavan jonkin verran.

Tilauskannan kuvataan olevan vähän keskimääristä heikempi. Kannattavuus on kohentunut, ja myös lähikuukausina sen ennustetaan kehittyvän myönteisesti. Henkilöstön määrä vähentynee hieman.

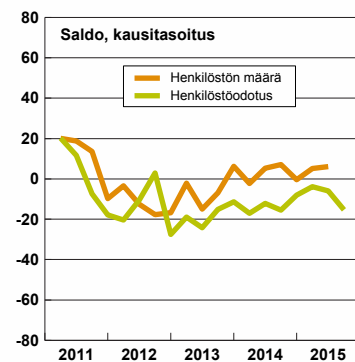
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

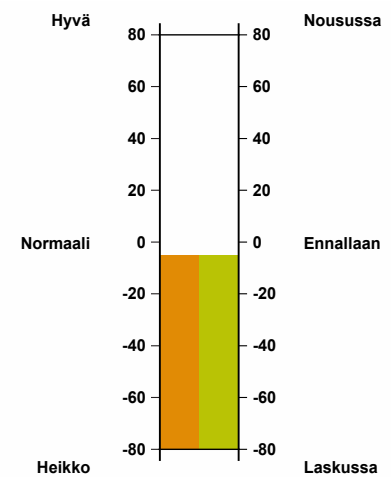

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2014				2015			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	19	5	5	-15	29	-2		
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	17	15	6	1	22	8		
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	60	76	69	64	69	67		
Tilauskanta normaaliin verrattuna	2	-2	-4	-24	-8	-10		
Vientitilauskanta normaaliin verrattuna	9	-5	-5	-18	-3	-13		
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	-11	1	-1	3	9	14		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	0	18	4	-11	5	18		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	1	-16	-19	-10	10	-17		
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	31	36	8	24	22	3		
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	28	27	18	16	15	26		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	53	42	35	41	38	34		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	5	6	0	1	2	1		
puute kapasiteetista	7	17	2	6	3	2		
riittämätön kysyntä	37	23	33	35	31	29		
rahoitusvaikeudet	4	3	1	1	1	0		
muu este	2	6	0	2	2	1		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-5	13	2	-11	2	-4		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-1	-13	-12	-11	12	-5		

Suhdannetilanne

Suhdannenäkymät

Rakennustuoteteollisuus

- Suhdannetilanne jatkonut vaisuna – näkymissä selvä käänne parempaan
- Tilauskanta on vielä niukka, vaikka uusien tilausten lasku pysähtyi
- Suhdanneodotukset kohentuneet (saldoluku +42): heikko tilanne alkaa kirkastua
- Tuotannon ennustetaan kasvavan jonkin verran lähikuukausina

Rakennustuoteteollisuus arvioi suhdannetilanteensa pysyneen heikkona, mutta näkymät lähitulevaisuuteen ovat selvästi vahvistuneet.

Näkymät vahvistuneet

Suhdanneodotukset vuoden jälkipuoliskolle ovat selvästi vahvistuneet, ja heikon suhdannetilanteen ennustetaan kohenevan. Lähikuukausien suhdannenäkymien saldoluku oli heinäkuussa +42, kun vastaava lukema oli huhtikuussa -13.

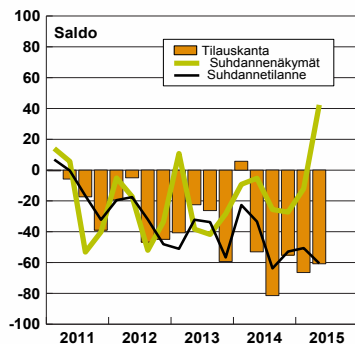
Tilanteen paranemista odotti nyt 42 prosenttia vastaajista, eikä suhdan-

teiden heikkenemistä odottavia ollut lainkaan.

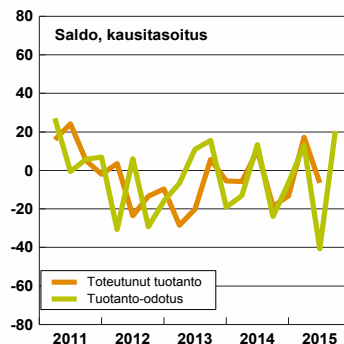
Valtaosa alan yrityksistä kuvaa tilauskantaansa vielä matalaksi, vaikka tilausten lasku pysähtyi alkukesällä. Kapasiteettia oli vapaina yli puolella vastaajista. Kannattavuuden ennustetaan vahvistuvan loppuvuonna.

Tuotannon määrä pysyi alkukesällä ennallaan. Lähikuukausina sen odotetaan kääntyvän kasvuun. Sen sijaan henkilöstön määrä laskisi hieman.

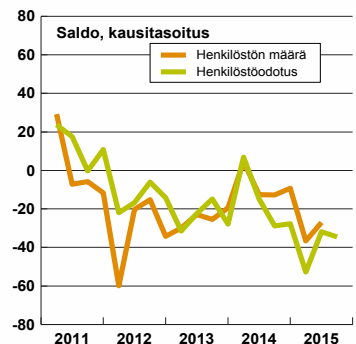
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

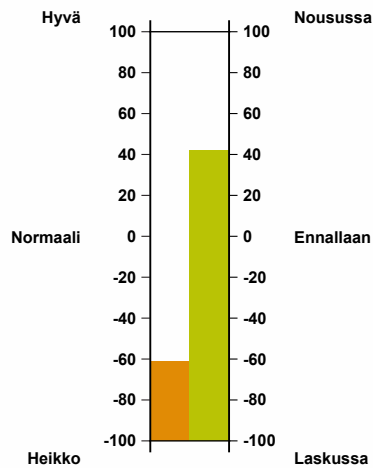

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Suhdannetilanne

Suhdannenäkymät

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2014				2015			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	4	24	-18	-46	33	5		
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	52	-11	-42	8	-4	35		
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	69	52	57	51	47	40		
Tilauskanta normaaliin verrattuna	6	-53	-81	-55	-67	-61		
Vientitilauskanta normaaliin verrattuna	-50	-72	-84	-69	-79	-44		
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	-12	0	3	-12	13	25		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	5	27	-15	-33	-37	12		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	22	-38	-55	-55	8	-46		
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	15	-33	-62	-29	-47	-3		
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	2	-34	-14	1	4	-10		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	34	62	55	57	67	81		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	2	2	5	0	0	4		
puute kapasiteetista	0	0	0	0	0	2		
riittämätön kysyntä	32	62	45	57	67	75		
rahoitusvaikeudet	0	0	12	0	0	0		
muu este	0	0	19	0	1	1		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-22	-33	-63	-53	-50	-60		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-10	-6	-25	-27	-13	42		

Teknologiaateollisuus

- Tämänhetkinen suhdannekuva selvästi keskimääräistä vaatimattomampi
- Tilauskanta edelleen alle tavanomaisen
- Tuotannon kehitys melko heikkoa: vasta aivan loppuvuodelle jonkin verran kasvuodotuksia
- Suhdannenäkymien saldoluku +3, valtaosalla yrityksistä tilanne ei muuttuisi

Teknologiaateollisuuden yritykset arvioivat tämänhetkistä suhdannetilannettaan tavanomaista heikommaksi (saldoluku -38).

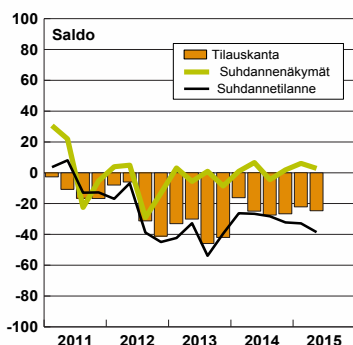
Suhdanteisiin ei suuria muutoksia

Suhdannenäkymien saldoluku oli heinäkuussa +3 (huhtikuussa +7). Uusimmassa tiedustelussa 9 % yrityksistä ennusti suhdanteiden vahvistuvan vuoden loppupuoliskolla, heikkenemistä odotti 6 % vastaajista. Valtaosalla toimialasta suhdannekehitys olisi vakaata.

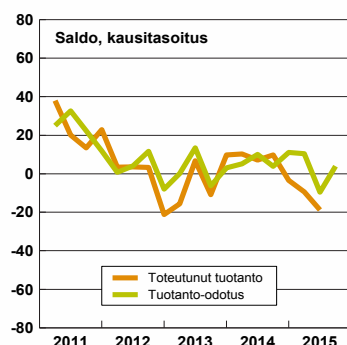
Uusien tilausten määrän arvioidaan kasvavan hieman lähikuukausien aikana. Tilauskanta on pysynyt alle keskimääräisenä. Tuotanto kehittyi alkukesällä varsin vauhdilla, eikä kolmannelle neljännekselle ennusteta juuri kasvua. Sen sijaan vuoden lopulle on jonkin verran kasvuodotuksia.

Myyntihintojen arvioidaan pysyvän likimain ennallaan, ja myös kannattavuus olisi vakaa. Henkilökunnan määrän odotetaan sen sijaan vähenevän loivasti.

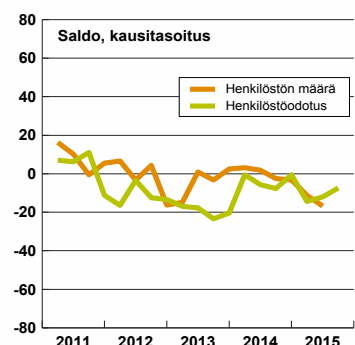
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

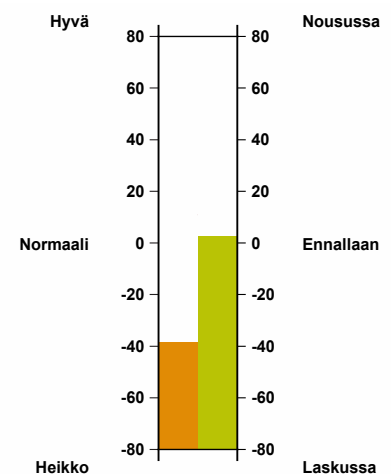

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2014				2015			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	13	26	-4	-11	-7	-1		
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	26	4	3	4	5	4		
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	74	69	56	69	62	54		
Tilauskanta normaaliin verrattuna	-16	-24	-27	-27	-22	-24		
Vientitilauskanta normaaliin verrattuna	-18	-25	-33	-27	-24	-28		
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	4	7	5	9	3	6		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	5	13	-9	-9	-10	-6		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	3	-10	-9	-12	-5	-10		
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-14	-3	-6	21	25	-27		
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	33	0	14	21	19	23		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	53	50	48	58	56	59		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	3	8	10	7	8	10		
puute kapasiteetista	2	3	2	1	4	3		
riittämätön kysyntä	45	42	39	48	44	52		
rahoitusvaikeudet	9	6	8	6	3	6		
muu este	2	4	3	3	5	0		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-27	-27	-29	-33	-33	-38		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	1	7	-4	1	7	3		

Suhdannetilanne

Suhdannenäkymät

Kauppa

- Suhdannetilanne jatkuu hyvin vaatimattomana
- Myynti on laskenut yleisesti, vaikka lasku hieman loivenikin kevääseen verrattuna
- Myynti- ja kannattavuusodotukset lähikuukausille ovat heikot
- Yleiset suhdannenäkymät ovat pysyneet matalalla tasolla (saldo-luku -21)

Kaupan alan yritykset kuvaavat tämänhetkistä suhdannetilannetta huomattavan vaatimattomaksi (saldoluku -44). Suhdannelaskun arvioidaan jatkuvan loppuvuoden aikana.

Suhdannenäkymät pysyneet heikkoina

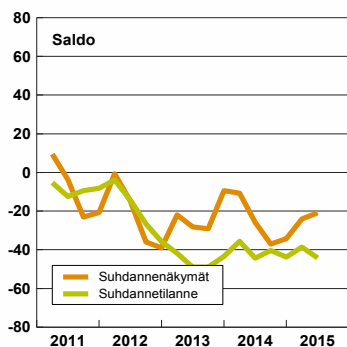
Suhdannenäkymien saldoluku oli heinäkuussa tehdyssä tiedustelussa -21 (huhtikuussa -24). Suhdanteiden kohenemista odotti nyt yhdeksän prosenttia vastaajista, ja niiden heikkenemiseen seuraavan puolen

vuoden aikana uskoi 30 prosenttia kaupan alan yrityksistä.

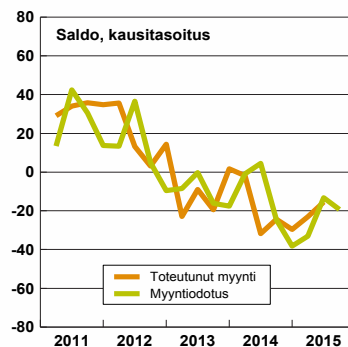
Myynnin määrä on laskenut selvästi, vaikka lasku hieman loivenikin keväästä. Myyntiodotukset seuraavalle puolelle vuodelle ovat heikot, ja myynnin ennustetaan supistuvan lisää. Henkilöstön määrä on supistunut, ja laskun arvioidaan jatkuvan tuntuvana myös lähikuukausina.

Lähes puolet yrityksistä kuvaa kysyntäänsä vaimeaksi. Myyntihintojen lasku painaa kannattavuutta.

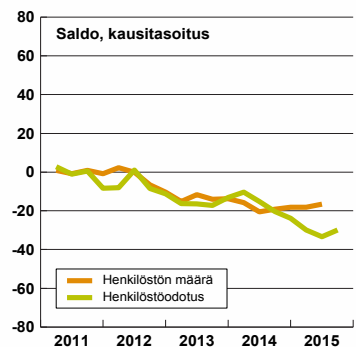
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

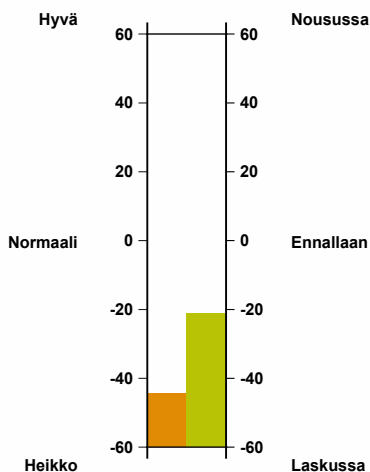

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Suhdannetilanne

Suhdannenäkymät

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2014				2015			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myynnin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-2	-31	-24	-30	-23	-15		
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	4	-24	-39	-33	-13	-19		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-14	-14	-26	-20	-16	-11		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-6	-26	-27	-27	-24	-36		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	54	59	72	56	53	55		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	3	3	10	2	5	3		
puute kapasiteetista	0	0	2	4	4	2		
riittämätön kysyntä	47	55	56	47	39	47		
rahoitusvaikeudet	2	4	5	4	6	3		
muu este	5	1	10	6	7	5		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-35	-44	-41	-44	-39	-44		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-10	-26	-37	-35	-24	-21		

Matkailu- ja ravintolapalvelut

- Suhdanne tilanne edelleen varsin heikko
- Myynnin volyymi on laskenut, mutta lasku loiveni odotusten mukaisesti
- Myynnin ennustetaan laskevan vielä hieman
- Suhdanne kuvan ei ennusteta kokonaisuutena juuri muuttuvan loppuvuonna (saldoluku -6)

Matkailu- ja ravintola-alan yritykset kuvaavat suhdanne tilannettaan varsin heikoksi. Suhdanne näkymät ovat yhä varovaiset, vaikkakin ne ovat hieman elpyneet vuodenvaihteesta. Suhdanne kuvan ei ennusteta muuttuvan olennaisesti loppuvuonna.

Heikkoihin suhdanteisiin ei suuria muutoksia loppuvuonna

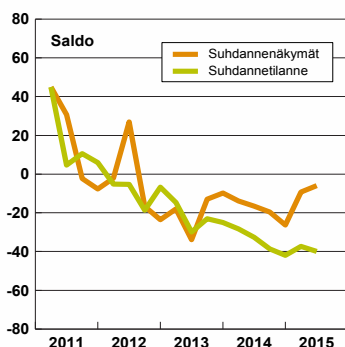
Suhdanne näkymien saldoluku oli heinäkuussa tehdyssä tiedustelussa lukemassa -6 (huhtikuussa -10).

Näkymissä on selvää hajontaa yritysten välillä. Tilanteen paranemista odotti heinäkuussa 15 % ja sen heikkenemistä 21 % vastaajayrityksistä.

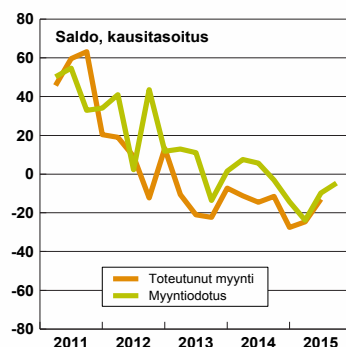
Myynnin volyymi laski alkukesällä edelleen, mutta lasku loiveni hieman. Seuraavalla kolmen kuukauden jaksolla myynnin odotetaan laskevan vielä aavistuksen. Myyntihintojen arvioidaan pysyvän ennallaan, ja kannattavuus heikkenisi vähän.

Henkilökunnan määrän arvioidaan laskevan jonkin verran.

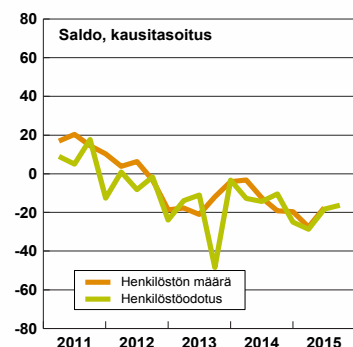
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

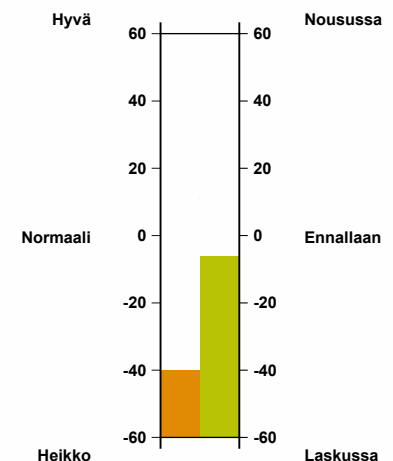

Suhdanne tiedustelun päätuloksia, saldo

	2014				2015			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myynnin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-13	-18	-5	-20	-27	-16		
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	8	-2	-14	-34	-5	-4		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-6	-2	-19	-23	-31	-6		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	4	-12	-29	-31	0	-17		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	63	67	64	65	66	65		
Esteenä ammattitaitovoiman puute (% vastaajista)	12	7	7	4	7	8		
puute kapasiteetista	1	2	1	1	1	1		
riittämätön kysyntä	50	61	54	60	61	54		
rahoitusvaikeudet	4	3	8	2	5	4		
muu este	3	1	6	2	1	9		
Suhdanne tilanne tällä hetkellä	-28	-33	-39	-42	-37	-40		
Suhdanne näkymät lähitulevaisuuteen	-14	-17	-19	-26	-10	-6		

Suhdanne tilanne

Suhdanne näkymät

Liikenne

- Suhdanne tilanne jatkunut selvästi keskimääräistä vaatimattomampana
- Myynnin määrä laskenut edelleen jonkin verran
- Myynti laskee edelleen lähikuukausina – vuoden lopulle hieman parempia odotuksia
- Yleiset suhdanneodotukset edelleen varovaiset (saldoluku -10)

Liikennealan yritysten mukaan suhdanne tilanne on jatkunut selvästi keskimääräistä heikompana.

Näkymät edelleen jonkin verran miinuksella

Odotukset seuraavalle puolelle vuodelle ovat edelleen varovaiset.

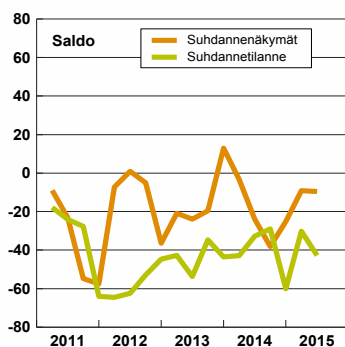
Suhdannenäkymien saldoluku oli heinäkuussa tehdyssä tiedustelussa ennallaan lukemassa -10 (huhtikuussa myös -10). Suhdannenousua seuraavalle puolelle vuodelle odotti

9 % ja tilanteen synkentymistä 19 % vastaajista.

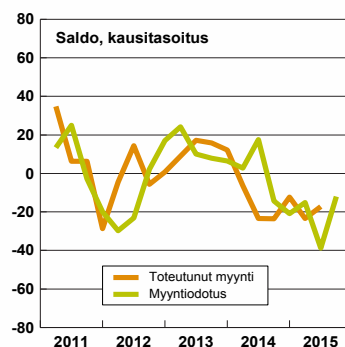
Myynti on laskenut jonkin verran alkukesän aikana. Lähikuukausien kehityksestä odotetaan yhä heikkoa, mutta vuoden lopulla laskun ennustetaan tasoittuvan. Henkilökunnan määrän arvioidaan vähenevän.

Kannattavuuden ennustetaan alenevan edelleen jonkin verran.

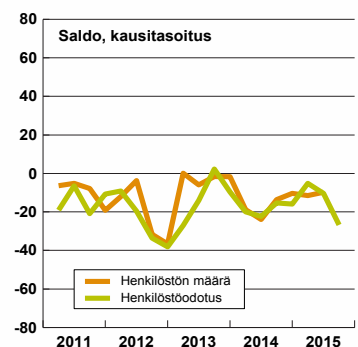
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

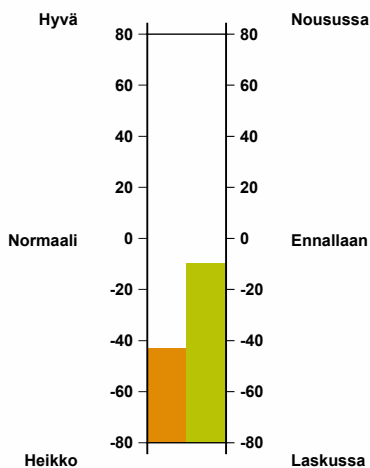

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Suhdanne tilanne

Suhdannenäkymät

Suhdanne tiedustelun päätuloksia, saldo

	2014				2015			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myynnin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-13	-12	-29	-13	-31	-6		
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	27	-13	-22	-28	-29	-9		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-24	-13	-14	-14	-17	-1		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-6	-10	-31	-13	8	-22		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	72	70	69	69	72	66		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	4	10	9	1	3	1		
puute kapasiteetista	0	0	2	2	6	3		
riittämätön kysyntä	67	60	59	66	59	54		
rahoitusvaikeudet	2	2	4	3	1	2		
muu este	2	4	1	0	8	8		
Suhdanne tilanne tällä hetkellä	-42	-33	-29	-59	-30	-42		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-4	-24	-38	-25	-10	-10		

Rahoitus ja vakuutus

- Suhdanteissa ei tapahtunut juuri muutoksia: tämänhetkinen tilanne hieman alle keskimääräisen
- Myynti pysytellyt kasvussa, ja kasvun arvioidaan jatkuvan lähikuukaudet
- Kannattavuus parantunut – lähikuukausina se pysyi vakaana
- Suhdannenäkymät loppuvuodelle melko myönteiset (saldoluku +8)

Rahoitus- ja vakuutusalan yritykset arvioivat suhdanteidensa pysyneen vakaina. Tämänhetkistä suhdannetilannetta kuvataan hieman keskimääräistä vaisummaksi.

Suhdanneodotukset vahvistuneet: loppuvuodelle jonkin verran parannusta

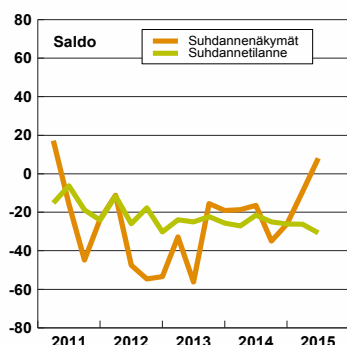
Suhdannenäkymät ovat jonkin verran kirkastuneet, ja suhdannekuvan ennustetaan vahvistuvan seuraavan puolen vuoden aikana. Saldoluku oli heinäkuussa +8 (huhtikuussa -9). Heinäkuussa 16 prosenttia vastaajis-

ta arvioi suhdanteiden vahvistuvan vuoden 2015 loppupuolella. Heikennystä ennusti vain kahdeksan prosenttia.

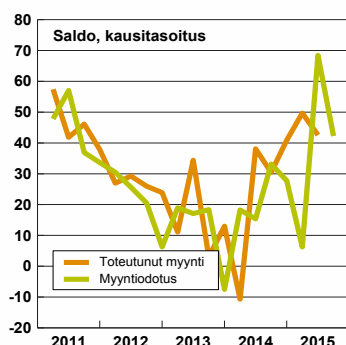
Toimialan palvelujen myynti kasvoi alkukesällä. Kasvun arvioidaan jatkuvan koko loppuvuoden. Kannattavuus on kohentunut, ja lähikuukausina sen arvioidaan pysyvän melko vakaana.

Henkilökuntamäärä pysyi alkukesällä ennallaan, eikä siihen ennusteta suuria muutoksia seuraavan kolmen kuukauden aikana.

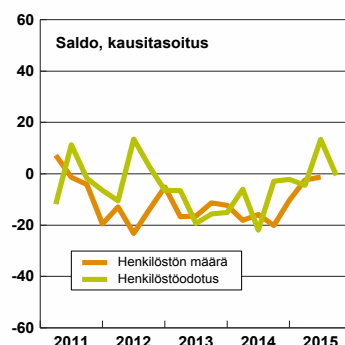
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

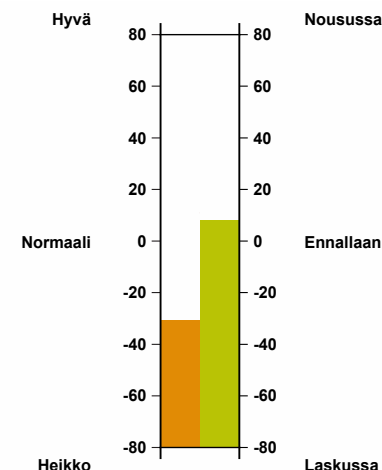

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2014				2015			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myyntin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-11	39	30	41	50	43		
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	16	34	27	6	68	42		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-16	-12	-23	-14	-1	2		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-21	1	-2	-9	12	3		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	25	23	42	63	36	39		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	3	5	5	5	5	5		
puute kapasiteetista	0	0	0	0	0	2		
riittämätön kysyntä	20	19	21	33	18	33		
rahoitusvaikeudet	3	1	0	1	1	0		
muu este	0	2	15	25	12	0		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-27	-22	-24	-27	-26	-31		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-18	-17	-34	-26	-9	8		

Suhdannetilanne

Suhdannenäkymät

Tieto- ja viestintäpalvelut

- Suhdanteen tilanne pysynyt keskimääräistä vaisumpana ja kehitys ollut odotuksia heikompaa
- Myynnin ja henkilökunnan määrä pysyivät vakaina alkukesällä
- Suhdannenäkymät aiempaa vaimeammat (saldoluku -4)
- Myynnin kasvu kuitenkin jatkui kohtalaisena ja henkilöstöä lisättiin vähän

Tieto- ja viestintäpalveluyritysten mukaan tämänhetkinen suhdannetilanne on keskimääräistä heikompi, eivätkä edellisen tiedustelun myönteiset ennusteet toteutuneet.

Näkymät vaimentuneet

Näkymät lähitulevaisuuteen ovat aiempaa varovaisemmat. Suhdanteisiin ei ennusteta muutoksia vuoden jälkipuoliskolla.

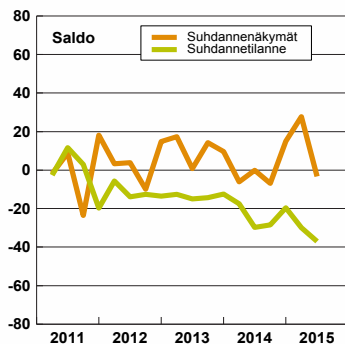
Suhdannenäkymien saldoluku oli heinäkuussa tehdyssä tiedustelussa -4 (huhtikuussa +27). Heinäkuussa 10 prosenttia yrityksistä arvioi

tilanteen paranevan ja 14 prosenttia sen heikkenevän seuraavan puolen vuoden aikana.

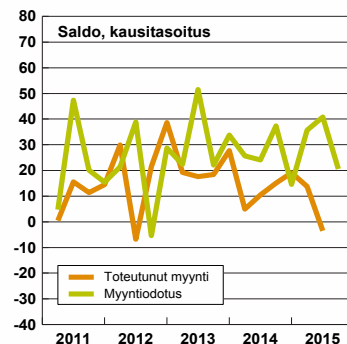
Myynti pysyi ennallaan alkukesällä, vaikka sen odotettiin kasvavan. Loppuvuodelle ennustetaan kuitenkin kohtalaista myynnin lisäystä. Kannattavuuteen ei odoteta merkittäviä muutoksia.

Henkilökunnan määrä pysyi alkukesällä ennallaan, vaikka sen ennustettiin kasvavan vähän. Lähikuukausille odotetaan jonkin verran kasvua.

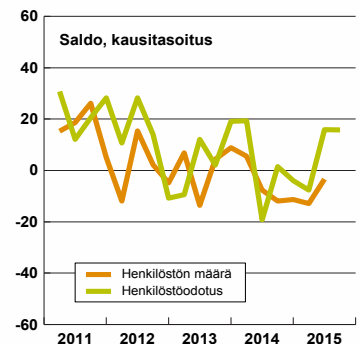
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

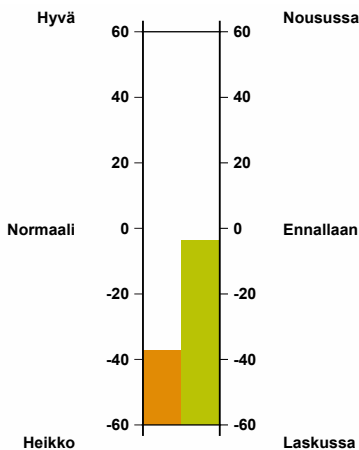

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Suhdannetilanne

Suhdannenäkymät

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2014				2015			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myyntin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	5	11	16	19	14	-4		
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	24	38	14	35	41	21		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	9	-8	-9	-16	-9	-4		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-26	6	5	-6	4	22		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	48	53	50	62	64	45		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	19	22	25	9	14	10		
puute kapasiteetista	0	0	0	0	0	0		
riittämätön kysyntä	28	40	26	52	52	39		
rahoitusvaikeudet	3	0	1	2	6	0		
muu este	0	0	1	6	2	1		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-17	-29	-28	-20	-29	-38		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-7	-1	-6	15	27	-4		

Kiinteistöpalvelut

- Suhdanne tilanne alle normaalin, mutta alkuvuonna jonkin verran elpymistä
- Myynti ollut kasvussa, ja myös henkilöstöä lisätty vähän
- Rekrytointivaikeudet varsin yleisiä
- Loppuvuodelle vakaat myönteiset näkymät (saldoluku +9)

Kiinteistöpalveluyritykset kuvaavat suhdannetilanteensa parantuneen loivasti, mutta olevan silti keskimääräistä heikompia.

Melko vakaat odotukset loppuvuodelle

Suhdannenäkymät ovat melko vakaat, ja tasaisen elpymisen ennustetaan jatkuvan seuraavan puolen vuoden aikana.

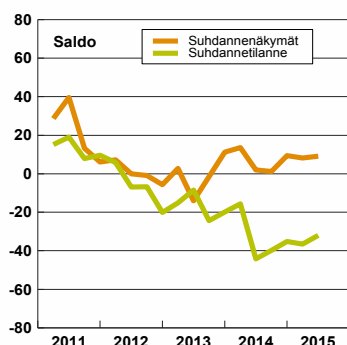
Suhdannenäkymien saldoluku oli heinäkuussa +9 (huhtikuussa +8). Suhdannenousua vuoden jälkipuol-

kolle odotti heinäkuussa 19 % vastaajista, ja 10 % yrityksistä ennusti tilanteen heikkenevän.

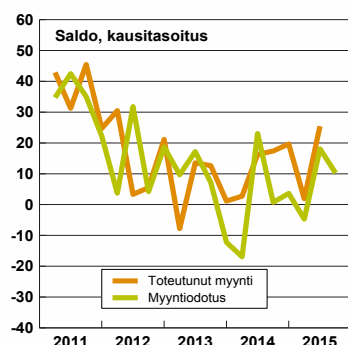
Myynnin kasvu oli alkukesällä hieman odotuksia parempaa. Lähi-kuukausina kasvulukemat jäisivät kuitenkin mataliksi.

Kannattavuus vahvistuisi vähän lähikuukausina. Henkilökunnan määrä pysyisi lähes ennallaan. Rekrytointivaikeudet ovat alalla jatkuneet melko yleisinä. Ne koki ongelmaksi nyt 31 % vastaajista.

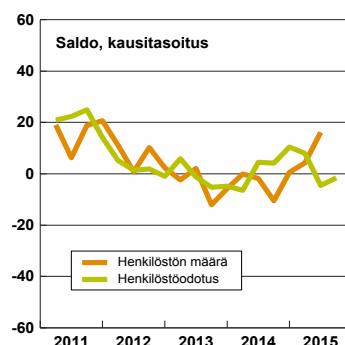
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

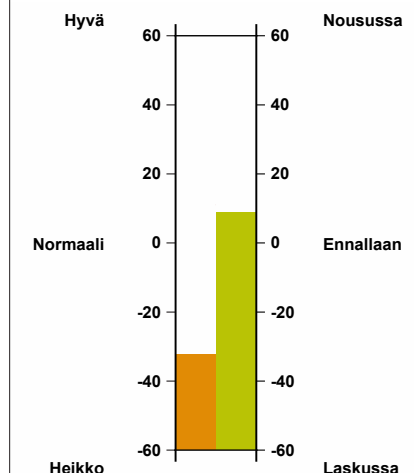

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2014				2015			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myynnin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	2	16	18	19	2	25		
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	23	0	3	-5	18	10		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	4	11	-29	0	9	30		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	8	-2	14	8	-1	-7		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	48	33	38	34	44	41		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	33	15	16	22	29	31		
puute kapasiteetista	0	0	2	0	0	0		
riittämätön kysyntä	17	16	28	12	15	16		
rahoitusvaikeudet	0	0	1	1	2	0		
muu este	0	2	0	2	0	5		
Suhdanne tilanne tällä hetkellä	-16	-44	-40	-36	-37	-32		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	14	3	1	9	8	9		

Suhdanne tilanne

Suhdannenäkymät

Muut palvelut

- Suhdanteet ovat jatkaneet loivaa elpymistä: tämänhetkinen tilanne kuitenkin alle keskimääräisen
- Seuraavan puolen vuoden aikana suhdanteiden ennustetaan pysyvän vakaina (saldoluku +2)
- Myynnin kasvu jäisi hitaaksi, eikä kannattavuus muuttuisi

Muiden palvelualojen suhdanteet jatkoivat hidasta elpymistä alkukesällä. Tämänhetkistä tilannetta kuvataan jonkin verran tavanomaista heikommaksi (saldoluku -17). Muihin palvelualoihin luetaan Suhdannebarometrissa muun muassa opetus-, sosiaali- ja terveystoimet.

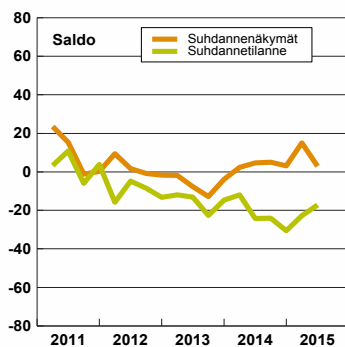
Suhdannenäkymät melko varovaiset

Suhdannenäkymät ovat aiempaa varovaisemmat, ja tilanteen ennustetaan pysyvän nykyisellään vuoden

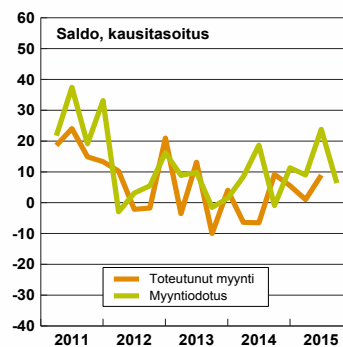
jälkipuoliskolla. Saldoluku oli heinäkuussa +1 (huhtikuussa +15). Vahvistuvia suhdanteita loppuvuodelle ennusti 12 prosenttia vastaajista, kun 10 % arvioi tilanteen heikkenevän.

Myynnin kuvataan kasvaneen aavistuksen alkukesällä. Myös lähi-kuukausina sen kasvu jäisi hitaaksi. Henkilökunnan määrä pysyisi myös lähes ennallaan, eikä kannattavuudessa tapahtuisi muutoksia.

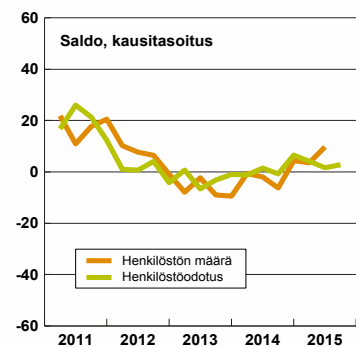
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

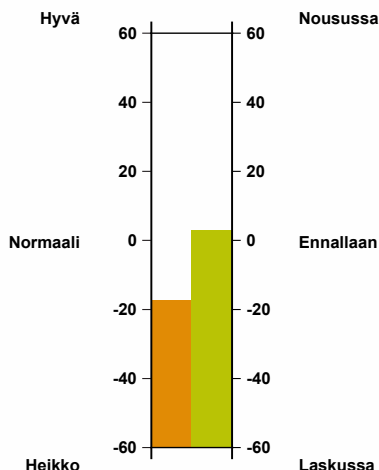

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Suhdanne-tilanne

Suhdannenäkymät

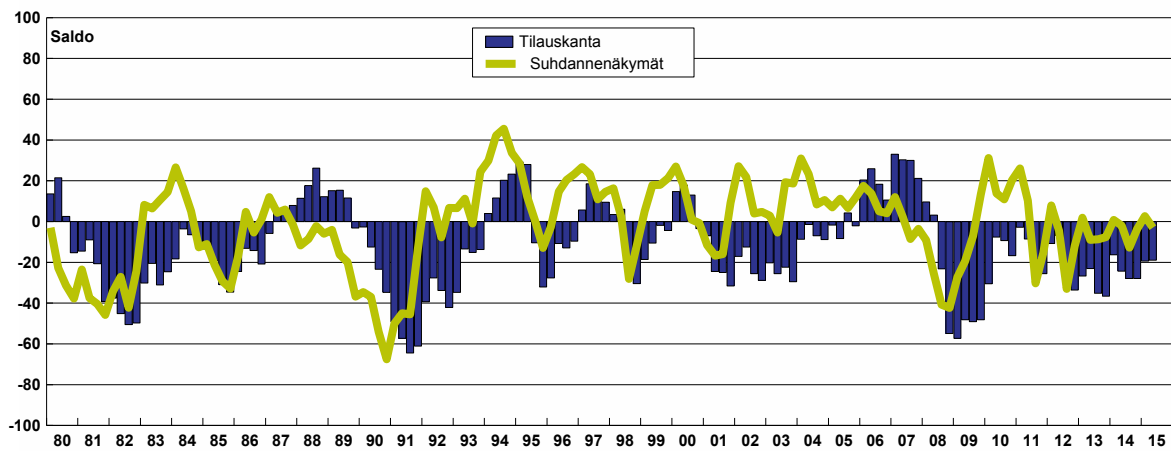

Suhdanne-tiedustelun päätuloksia, saldo

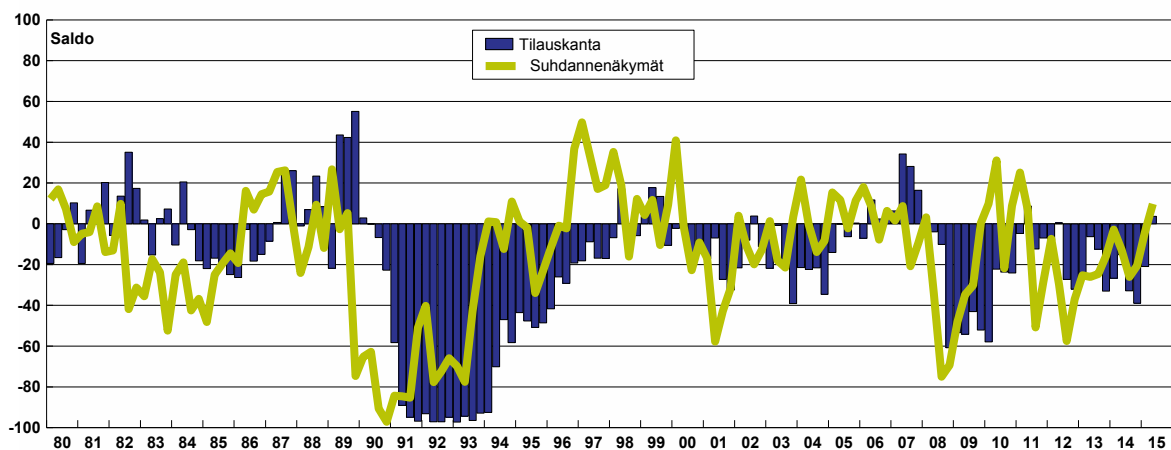
	2014				2015			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myynnin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-6	-6	9	6	1	9		
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	19	-1	12	9	24	6		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	3	7	-17	-1	8	21		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	7	-4	8	1	6	-1		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	54	44	46	49	57	46		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	22	17	13	13	20	20		
puute kapasiteetista	1	1	1	1	1	1		
riittämätön kysyntä	33	24	31	36	30	25		
rahoitusvaikeudet	5	4	6	6	4	3		
muu este	8	3	4	4	8	3		
Suhdanne-tilanne tällä hetkellä	-12	-24	-24	-31	-22	-17		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	3	5	5	3	15	2		

Pitkiä aikasarjoja

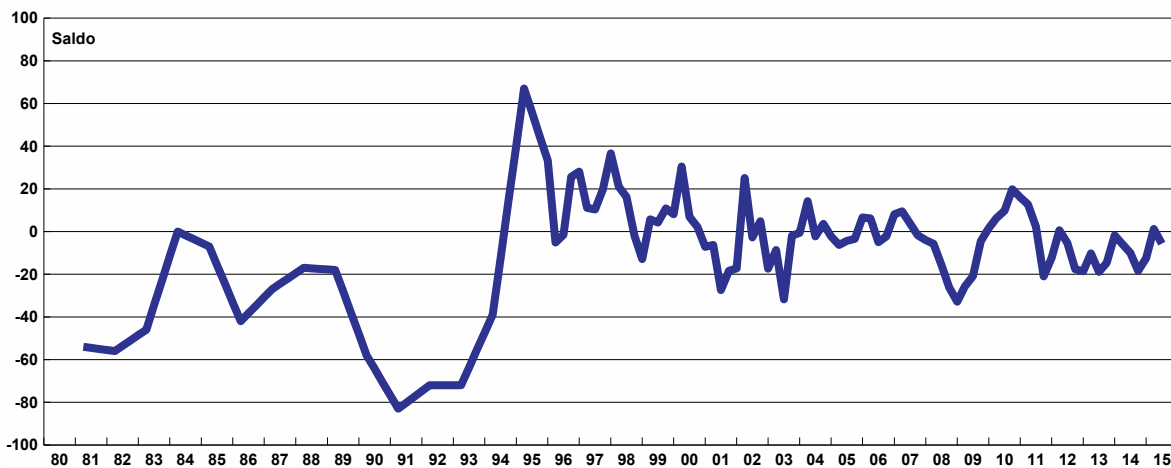
Teollisuuden suhdannenäkymät ja tilauskanta

Rakentamisen suhdannenäkymät ja tilauskanta

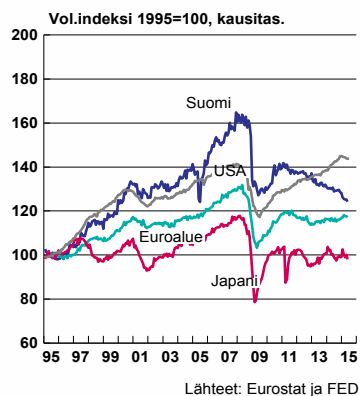

Palvelujen suhdannenäkymät

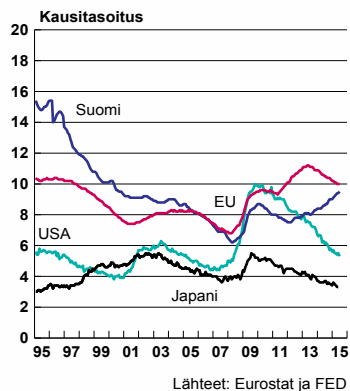

Taustatietoa taloudesta

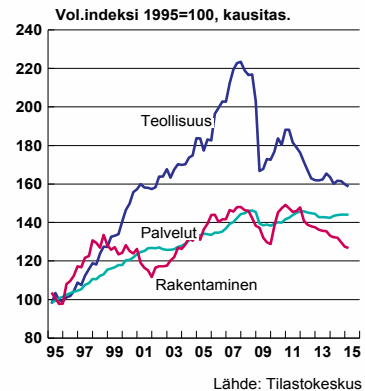
Teollisuustuotannon kehitys

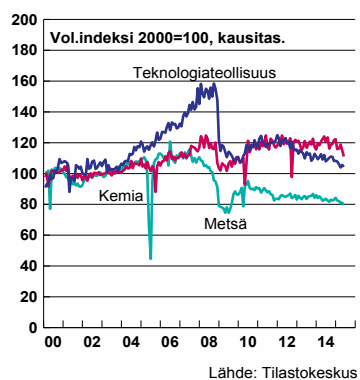
Työttömyysaste, %

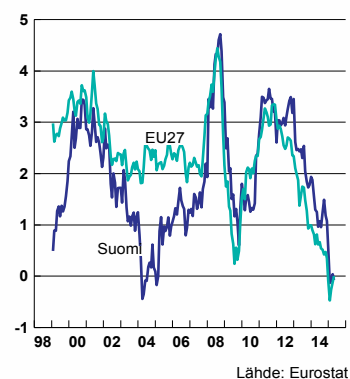
Kokonaistuotanto pääelinkeinoittain

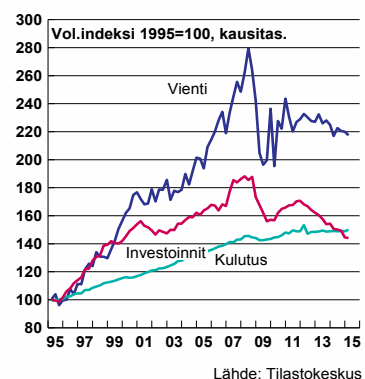
Teollisuustuotanto

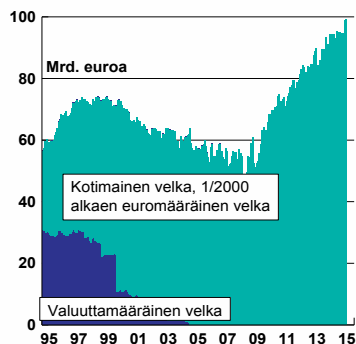
Inflaatio, %

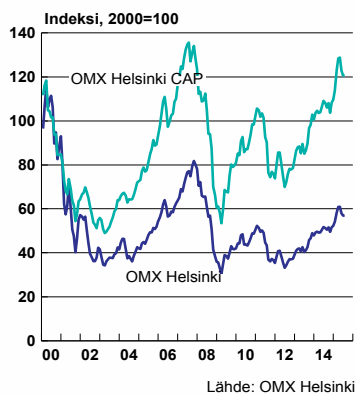
Kysynnän päätekijät

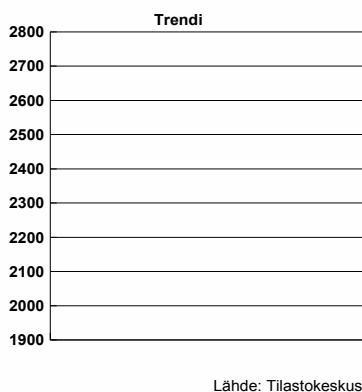
Valtionvelka

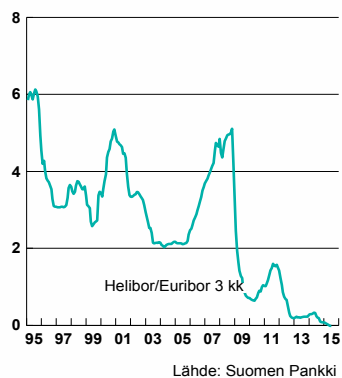
Pörssikursseja

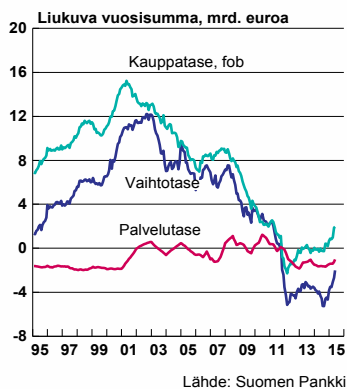
Työvoiman kysyntä ja tarjonta

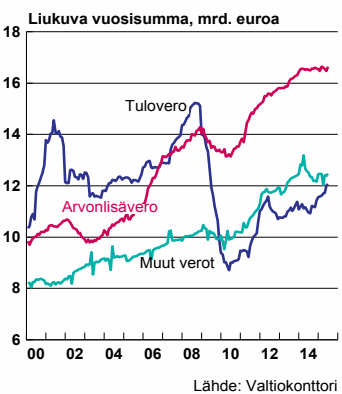
Lyhyt markkinakorko, %

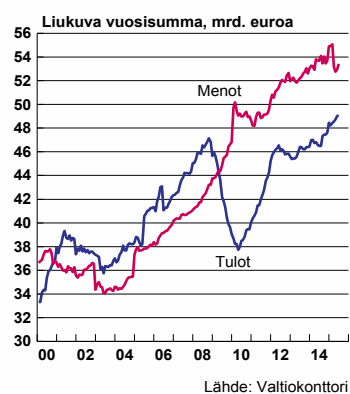
Ulkomaankaupan taseet

Valtion tulovero, ALV ja muut verot

Valtiontalouden tulot ja menot

Suhdanne-tiedustelu- menetelmä

EK:n Suhdannebarometri

Elinkeinoelämän keskusliitto EK tekee kuukausittain suhdanne-tiedusteluja koko suomalaiselle elinkeinoelämälle.

Neljä kertaa vuodessa tehdään laajempi tiedustelu, jonka tuloksista julkistetaan **Suhdannebarometri**-julkaisu. Lisäksi kuukausittain julkaistaan suppeampi luottamusindikaattoritiedote.

Teollisuuden suhdanne-tiedusteluja on tehty Suomessa vuodesta 1966 alkaen. Palvelualoilla ensimmäiset tiedustelut on aloitettu 1980-luvun lopulla, mutta merkittävämpi laajennus tapahtui vasta 2000-luvun puolivälissä.

Tässä julkaisussa on esitetty EK:n uusimman suhdanne-tiedustelun tulokset koko yksityiseltä sektorilta. Tiedustelu on tehty **heinäkuussa 2015**. Siihen on vastannut **1 140 yritystä**, jotka työllistävät Suomessa **noin 230 000 henkilöä**.

Elokuussa 2010 julkaistavasta tiedustelusta lähtien vastaajayritysten luokitteluksi toimialoille on käytetty uutta TOL 2008 -luokitusta. Muutoksen vaikutus Suhdannebarometrin tuloksiin on kuitenkin varsin pieni.

Teollisuuden, rakentamisen sekä joidenkin palvelualojen historia-tiedot on kerätty TT:n aiemmassa Suhdannebarometrissa. Valtaosa palvelualojen aikasarjatiedostoista on PT:n suhdanne-tiedustelusta. Tiedustelumenetelmän muutoksen vuoksi palvelualojen aiemmat tiedot eivät ole kaikilta osin täysin vertailukelpoisia uusimpien havaintojen kanssa.

EK:n Suhdannebarometri on osa **Euroopan komission suhdanne-kyselyjärjestelmää**. Järjestelmään osallistuvat organisaatiot tekevät yhdenmukaisia tiedusteluja kaikissa EU-maissa, ja Euroopan komissio osallistuu jäsenmaissa tehtävien tiedustelujen rahoitukseen. Kaikkiaan vastaavanlaisia tiedusteluja tehdään nykyisin yli 50 maassa.

Yleistä suhdanne-tiedusteluista

Suhdanne-tiedusteluilla selvitetään yritysjohton näkemyksiä taloudellisesta tilanteesta sekä lähitulevaisuutta koskevia odotuksia. Tiedusteluilla etsitään ennen muuta suhdanteiden käänne-pisteitä. Tyypillisesti suhdanne-tiedustelujen kysymyksillä voidaan kartoittaa talouskehitystä noin puoli vuotta eteenpäin.

Tiedustelujen kysymykset ovat valtaosin laadullisia, ja niissä on

tyypillisesti kolme vastausvaihtoehtoa. Kyselyllä kartoitetaan esimerkiksi sitä, onko vastaajayrityksen tuotanto tai työvoima kasvanut (+), pysynyt ennallaan (=) vai vähentynyt (-). Joitakin muuttujia, kuten tilauskantaa ja varastoja, pyydetään vertaamaan myös normaaliin.

Tulokset painotetaan yrityskoolla

Teollisuudessa yritys-kohtaiset vastaukset on painotettu vastaajayrityksen liikevaih-dolla ja palveluissa henkilökunnan määrällä. Toimialojen keskinäisessä vertailussa painoina on käytetty jalostusarvopainoja. Pienten yritysten aliedustus otokses-sa on korjattu niin, että niiden osuus vastaa todellista osuutta kullakin toimialalla.

Useimmat suuret yritykset vastaavat tiedusteluun toimipaikoittain tai tuotannonaloittain, ei konsernitasolla.

Toimialoittaiset vastaukset esitetään julkaisussa useimmiten ns. **saldolukuina**. Saldoluku on positiivis-ta kehitystä kuvanneiden osuus vähennettynä negatiivista kehitystä kuvanneiden osuudella. Jos esimerkiksi 30 % vastaajista (painotettuna) on vastannut tuotantonsa kasvaneen, 50 % pysyneen ennallaan ja 20 % vähentyneen, saldoluku on 30 – 20 eli +10.